

Załącznik nr 1

do zarządzenia nr 153/2022

Wójta Gminy Porąbka

z dnia 30 sierpnia 2022 r.

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY PORĄBKA
NA LATA 2023-2030**

Spis treści

Wprowadzenie	2
Zasady i harmonogram tworzenia Strategii	3
Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej gminy Porąbka.....	4
Analiza SWOT	6
Wizja i misja Gminy Porąbka	12
Plan operacyjny Strategii - określenie celów i kierunków działań.....	13
Działania rozwojowe Gminy Porąbka	17
Cel 1. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców	17
Cel 2. Zwiększenie zdolności gminy do kreowania warunków rozwojowych	29
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	32
System zarządzania Strategią	41
System wdrażania.....	41
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Porąbka ...	43
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	45
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	55
Zgodność Strategii z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu.....	68
Obszary strategicznej interwencji	75
Ocena oddziaływania na środowisko	76
Spis rysunków:.....	77
Spis tabel:	77

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 obejmuje swoim zasięgiem cały obszar gminy Porąbka w jego granicach administracyjnych. Dokument został sporządzony z inicjatywy Rady Gminy Porąbka i opracowany przy współudziale powołanego przez Wójta Gminy Porąbka zespołu zadaniowego, w skład którego weszli przedstawiciele Urzędu Gminy Porąbka, Rady Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych oraz sołtysi. Strategia opracowana została we współpracy z Ośrodkiem Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego w Katowicach.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem, charakteryzującym sytuację społeczną i ekonomiczną gminy, wskazującym jej mocne i słabe strony, tworzącym wizję, określającym obszary, spójne cele i kierunki polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy w perspektywie najbliższych lat. Koordynuje różne terytorialnie, sektorowo i technicznie plany oraz dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym. Ważnym celem towarzyszącym procesowi opracowania Strategii jest konieczność koordynacji oraz wspierania Gminy w procesie pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Okres realizacji Strategii przyjęto na najbliższe 8 lat (2023-2030), co jest zgodne między innymi z czasem obowiązywania perspektywy budżetowej Unii Europejskiej (2021-2027) poszerzonej o dodatkowy okres na rozliczenie pozyskanych projektów. Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z dostępnymi na tę chwilę kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla krajowego, regionalnego i subregionalnego.

Strategia Rozwoju Gminy określa zasady wdrażania, ze szczególnym uwzględnieniem procesów współpracy. Kluczowym jej założeniem jest zintegrowanie polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej, dla poprawy warunków życia i jakości usług publicznych na terenie gminy.

W systemie zarządzania polityką rozwoju strategia pełni zatem kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych – we współpracy z innymi samorządami, administracją państwową oraz partnerami społecznymi i prywatnymi – w procesie zarządzania gminą.

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 powstała w oparciu o przepisy dotyczące polityki rozwoju, wprowadzone ustawą z 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Zmiany realizują postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii na poziomie ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym. Stanowią pierwszy etap reformy, której celem jest integracja wymiaru społecznego, gospodarczego i przestrzennego w dokumentach strategicznych, przygotowywanych na różnych poziomach administracji, w tym na poziomie samorządu gminnego. Poprzez te zmiany strategia rozwoju gminy po raz pierwszy w polskim ustawodawstwie zyskała podstawę prawną oraz wytyczne realizacyjne w ramach ustawy.

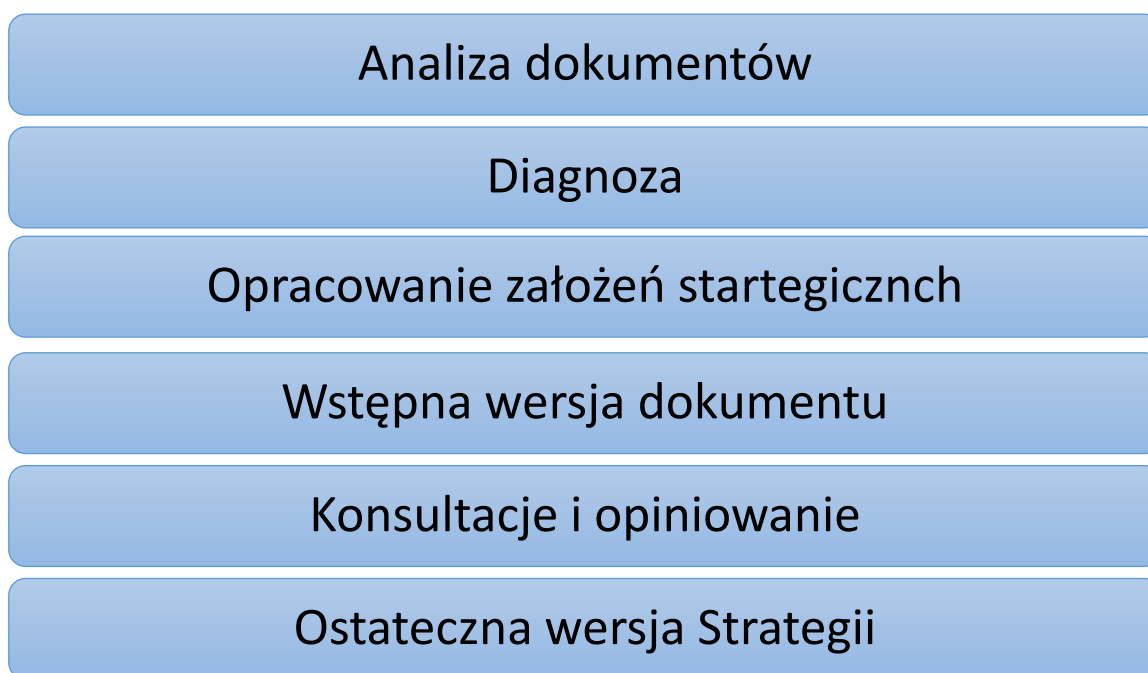
Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 stanowi efekt szerokich prac analitycznych i ewaluacyjnych oraz uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach szerokiej debaty publicznej, której elementem były w szczególności: spotkania warsztatowe z interesariuszami

i konsultacje społeczne. Facylitorem całego procesu byli eksperci Ośrodka Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pański FRDL.

Zasady i harmonogram tworzenia Strategii

Przed podjęciem prac nad strategią rozwoju należy określić zasady oraz metody, które będą wykorzystane podczas jej tworzenia, ponieważ wybór ten wpłynie na przebieg i zakres merytoryczny podjętych działań. Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 została przygotowana przy wykorzystaniu *modelu partycypacyjnego*, czyli przy zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, lecz bazując głównie na przedstawicielach społeczności lokalnych. Celem takiego podejścia było osiągnięcie porozumienia oraz współdziałania wszystkich lokalnych środowisk i przedstawicieli, co przedłoży się na trwałą i partnerską współpracę władz samorządowych z najważniejszymi podmiotami i instytucjami społecznymi. Metoda partycypacyjna nie dość, że umożliwiła włączenie w proces tworzenia jak największej grupy mieszkańców to jeszcze gwarantuje przekazanie ich doświadczeń oraz znajomości lokalnych problemów występujących na obszarze gminy czy też sołectw.

Rysunek 1. Graficzne przedstawienie schematu przebiegu prac nad Strategią

Źródło. Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, zakres prac nad Strategią Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 obejmował:

- Analizę porównawczą obowiązujących dokumentów w kontekście ich przydatności dla potrzeb opracowania Strategii;
- Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w gminie w kontekście perspektywicznym, czyli określenia wyzwań strategicznych i identyfikacji obszarów kryzysowych;
- Porównanie oraz konfrontację wniosków diagnostycznych z opiniami uzyskanymi podczas spotkań warsztatowych, skutkujących opracowaniem celów i obszarów działań strategicznych;

- Przygotowanie wstępnej wersji Strategii z wyznaczeniem wizji, misji, celów strategicznych i kierunków działań;
- Ewaluację wstępnej wersji dokumentu w środowisku lokalnym oraz przez narzucone prawnie organy;
- Redakcję ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030.

Podstawowym etapem tworzenia niniejszej Strategii Rozwoju było opracowanie kompleksowej diagnozy stanowiącej odzwierciedlenie aktualnego stanu gminy. Diagnoza została przygotowana przy użyciu głównie danych statystycznych, dlatego jej uzupełnienie stanowi Analiza SWOT, będąca jednocześnie spojrzeniem jakościowym na proces diagnostyczny. Na etapie prac warsztatowych istotną rolę odgrywa zawsze zaangażowanie uczestników. Na podstawie elementów wypracowanych, zespół ekspercki przystąpił do redakcji wstępnej wersji dokumentu. Wersja ta została następnie poddana szerokim konsultacjom. W efekcie powyższych działań przygotowany dokument zawiera wyniki diagnozy, analizę SWOT, wizję, misję, wyznacza cele strategiczne oraz działania priorytetowe.

Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej gminy Porąbka

Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Porąbka została opracowana w listopadzie 2021 roku. W analizie uwzględniono najważniejsze aspekty społeczne, gospodarcze i przestrzenne oraz działalność samorządową, dzięki czemu wskazano trendy poszczególnych zjawisk, wyciągnięto wnioski w zakresie potencjału i obszarów problemowych Gminy. Kolejne grupy wskaźników zostały porównane z wskaźnikami kraju, województwa śląskiego i gmin powiatu bielskiego. Analiza porównawcza w stosunku do jednostek nadrzędnych i gmin sąsiadujących oparta została w większości na danych pozyskanych poprzez Bank Danych Lokalnych dla okresu 2015 – 2020 pozyskanych w okresie 1-25 listopada 2021 r.

Najważniejsze i kluczowe wnioski:

1. W zakresie wskaźników demograficznych warto wskazać stałą tendencję wzrostową ludności Gminy Porąbka w latach 2015-2019, jedyny spadek wskazano w roku 2020 – w trakcie pandemii COVID. 30% mieszkańców gminy to osoby w wieku 30-49 lat. Gmina ma także wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym (60,95% w roku 2020) w ogóle mieszkańców. Wskaźnik przyrostu naturalnego spadł do poziomu ujemnego w roku 2020, Gmina Porąbka ma jednak znacznie lepszy wskaźnik (-1,47 w 2020 roku) od jednostek nadrzędnych.
2. Organizacja ochrony zdrowia na terenie gminy pozwala na stałą opiekę lekarską w zakresie POZ, ale także porad specjalistycznych we wszystkich sołectwach Gminy. Oprócz niepublicznych placówek lekarskich POLIMED dających dostęp do lekarza rodzinnego z NFZ, w Gminie działają także prywatne placówki rozszerzające opiekę zdrowotną, pozwalające na szybkie dotarcie do specjalisty.
3. GOPS Porąbka udziela zarówno wsparcie finansowe jak i niepieniężne mieszkańcom jednostki. Ilość beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wykazywała stałą tendencję spadkową (182 osób/10 tys ludności w roku 2020), podlegając tym samym tendencjom, które zauważa się w całej Polsce. Ilość beneficjentów jest niewiele wyższa od wskaźnika dla powiatu bielskiego i znacznie niższa od wskaźnika dla całej Polski.

4. W zakresie bezpieczeństwa publicznego warto wskazać spadek odkrytych przestępstw ogółem w Gminie Porąbka w roku 2020, do lat 2018, 2019; poziom ten jest znacznie niższy od wskaźników jednostek nadrzędnych. Ilość wydanych przez policję Niebieskich Kart w Gminie jest jednak wyższa od wskaźników jednostek nadrzędnych co może wskazywać na natężenie problemów w domach rodzinnych. Gmina ma zapewnioną właściwą opiekę będąc pod nadzorem Komisariatu Policji w Kobiernicach oraz 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.
5. W Gminie dynamicznie wzrósł poziom zapewnianych miejsc wychowania przedszkolnego w latach 2018 - 2020. Poziom zapewnianych miejsc przedszkolnych w dalszym ciągu jest niższy od poziomu powiatu bielskiego czy województwa śląskiego, w okresie 5 lat jednak znacznie się poprawił. Liczba uczniów szkół podstawowych jest na podobnym poziomie do całej Polski. Jakość szkolnictwa – definiowana poprzez wyniki sprawdzianu ósmoklasisty kształtuje się podobnie do powiatu bielskiego, nieznacznie wyprzedzając ogólny wynik województwa śląskiego.
6. Jednostki organizacyjne – Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna podejmują szereg działań w zakresie rozwoju potencjału kulturalnego, edukacji regionalnej, kultywowania tradycji. GOK zapewnia szereg zajęć rozwijających talenty artystyczne mieszkańców Gminy. Biblioteka Publiczna zapewnia właściwy dostęp do materiałów cyfrowych np. audiobooków. Gmina zapewnia także dostęp do terenów rekreacyjnych szczególnie ważnych dla mieszkańców Gminy. Atutem w zakresie potencjału turystycznego jest także ilość szlaków turystycznych przebiegających przez teren jednostki. Według danych powiatu bielskiego w Gminie Porąbka zapewniona jest podobna ilość miejsc noclegowych do województwa śląskiego (10,97 miejsca na 1000 mieszkańców). Baza noclegowa to zdecydowany obszar do rozwoju.
7. Aktywność sportowa w gminie dotyczy przede wszystkim mężczyzn w wieku poniżej 18 lat; niewiele wzrasta także liczba klubów sportowych działających w Gminie. Mieszkańcy mają do dyspozycji stadion, 3 boiska piłkarskie i 2 boiska wielozadaniowe. Rozwinięcie potencjału sportowego Gminy położonej w terenach Beskidu Małego – w szczególności aktywizacja kobiet - może pozytywnie wpłynąć na obraz Gminy.
8. W Gminie działają organizacje pozarządowe głównie w zakresie sportu, rekreacji i turystyki, ale także rozwoju lokalnego i usług socjalnych. Ilość organizacji utrzymuje się na stałym poziomie, w porównaniu do jednostek nadrzędnych. Jest to obszar, który nadal ma możliwości rozwoju. Sprawozdania z zakresu współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pożytku publicznego wskazują rosnące zaangażowanie samorządu w rozwój działalności organizacji pozarządowych.
9. Mieszkańcy Gminy czynnie uczestniczą w życiu samorządu poprzez udział w wyborach. Było to widoczne szczególnie w frekwencji wyborczej w wyborach samorządowych, gdzie Gmina Porąbka wykazała 3 najwyższą frekwencję w gminach powiatu bielskiego. Rozwój w zakresie partycypacji społecznej w Gminie Porąbka wskazuje także obserwacja frekwencji wyborczej w wyborach do Parlamentu Europejskiego.
10. Użytki rolne w Gminie stanowią 39,24% obszaru. Część powierzchni w dolinie rzeki Soły zagrożona jest podtopieniami. Gmina Porąbka położona jest także na obszarze chronionym Natura 2000 – Beskid Mały, części parku krajobrazowego Beskidu Małego i rezerwatu przyrody „Zasolnica” co korzystnie wpływa na potencjał turystyczny i krajobrazowy jednostki.

- 11.** Sieć komunikacyjna Gminy oparta jest na drodze krajowej DK-52, zapewnia dobry dojazd do szlaków komunikacyjnych woj. małopolskiego i woj. śląskiego. Bariery może być przechodzący przez obszar jednostki ruch tranzytowy powodujący hałas oraz niezadowalający stan infrastruktury drogowej. Gmina Porąbka ma jeden z najniższych wskaźników liczby mieszkań na 1000 mieszkańców i najniższych wskaźnik oddanych mieszkań wśród gmin powiatu bielskiego. 83,9% mieszkańców korzysta z instalacji gazowej, a 86,2% z instalacji wodociągowej – procent mieszkańców wykazuje stałą tendencję wzrostu. Z instalacji kanalizacyjnej korzysta 29,1% ogółu ludności Gminy, procent ten wzrósł w roku 2019 co wiązało się z rozbudową sieci kanalizacyjnej. Gmina wspiera jednak budowę przydomowych oczyszczalni, w roku 2020 eksploatowanych było 390 oczyszczalni i wydano kolejne 104 opinie o możliwości lokalizacji przydomowych oczyszczalni. Gospodarka odpadami opiera się na wywozie odpadów do Zakładu Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku – Białej. W Gminie zauważono spadek zmieszanych odpadów komunalnych, a wzrost odpadów zebranych selektywnie. Potrzebą Gminy jest budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. W tym momencie jedyny funkcjonujący PSZOK jest własnością prywatnego przedsiębiorcy.
- 12.** Ilość zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w Gminie Porąbka wzrosła w okresie 2015 -2020 z 84 do 92 przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten przekroczył 100 podmiotów/ 1000 mieszkańców w jednostkach nadrzędnych. Ilość nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON wzrosła najmocniej w roku 2018 (8,55 nowo zarejestrowanych podmiotów / 1000 mieszkańców) i znacznie spadła w kolejnych latach. 96,45% firm działających na terenie Gminy to podmioty zatrudniające do 9 osób. Teren Gminy Porąbka został określony jako atrakcyjny inwestycyjnie (klasa B), można więc prowadzić działania wzmocniające pozycję przedsiębiorstw na rynku lokalnym.
- 13.** Ilość osób pracujących na 1000 mieszkańców w roku 2019 wyniosła 177 osób, jest to wskaźnik niższy od Polski (252), woj. śląskiego (275) i pow. bielskiego (177). Warto jednak zauważyć, że mimo okresu epidemiologicznego, który wpłynął na możliwości zarobkowe Polaków, w Gminie Porąbka liczba osób pracujących nie zmieniła się w stosunku do roku 2019, wzrosła jednak liczba bezrobotnych przekraczając poziom lat 2017-2019.
- 14.** Budżet Gminy Porąbka w latach 2015 – 2020 stopniowo wzrastał w zakresie dochodów i wydatków. W latach 2015, 2016 i 2018, 2019 wydatki budżetu przekroczyły dochody Gminy. Podatek od osób fizycznych stanowiący znaczną część dochodów własnych gminy wykazywał stały wzrost w okresie 2015 -2019 osiągając 1055,03zł na 1 mieszkańca, natomiast spadł do 1032,47 w roku 2020. Gmina Porąbka w okresie 2014 – 2020 pozyskała fundusze unijne w ramach RPO na 14 projektów o łącznej wartości dofinansowania 13 123 952,89 zł. Do największych projektów należało zagospodarowanie cieków wodnych w Gminie Porąbka, termomodernizacja 3 budynków infrastruktury publicznej.

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też

identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Analiza SWOT stanowi uzupełnienie wcześniejszej analizy statystycznej.

Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten dokonuje się również według innego kryterium, co pozwala zidentyfikować: czynniki pozytywne, czyli silne strony i szanse, oraz czynniki negatywne, czyli słabe strony i zagrożenia.

Przy opracowywaniu Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 przygotowano Analizę SWOT podzieloną na trzy sfery: społeczną, gospodarczą i przyrodniczo-kulturową. Do każdego z tych obszarów wyznaczono mocne i słabe strony. Z kolei szanse i zagrożenia opracowano dla całej analizy SWOT.

Tabela 1. Wyniki analizy SWOT dla gminy Porąbka, powstałe na bazie dyskusji prowadzonej podczas warsztatu diagnostyczno-strategicznego z udziałem interesariuszy lokalnych.

SFERA SPOŁECZNA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność organizacji pozarządowych • Wysoka frekwencja wyborcza • Rozwinięta sieć placówek szkolnych z bazą boisk i sal gimnastycznych • Dostateczna ilość miejsc w placówkach przedszkolnych • Duża liczba dzieci ćwiczących w klubach sportowych • 3 z 5 OSP należące do Krajowego Systemu Reagowania Gaśniczego • Hala sportowa w Czańcu, Otwarte strefy aktywności w Czańcu i Porąbce, Orlik w Porąbce, pump -truck w Kobiernicach, liczne place zabaw i siłownie zewnętrzne w każdym sołectwie • Funkcjonowanie Młodzieżowych OSP (MDP) Dostęp do opieki zdrowotnej w każdym sołectwie • Dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej również w sąsiednich gminach/miastach • Ośrodki zdrowia dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych • Koła Gospodyń Wiejskich • Prężna działalność zespołów regionalnych i chórów 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewielka liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców • Słaby przyrwył nowych członków do istniejących organizacji pozarządowych • Małe zainteresowanie istniejącą ofertą sportowo-rekreacyjną dla kobiet i dziewcząt • Małe zaangażowanie rodziców w rozwój sportowy dzieci • Brak hali sportowej w Porąbce • Brak podmiotów ekonomii społecznej • Niedostateczna liczba miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych przy Ośrodku Zdrowia w Porąbce • Mała liczba mieszkań socjalnych • Brak warsztatów terapii zajęciowej • Mało zróżnicowana oferta dla seniorów • Biblioteki niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych • Brak świetlicy socjoterapeutycznej • Obszar wokół boiska w Porąbce wymagający zagospodarowania • Młodzież nie angażuje się społecznie

<ul style="list-style-type: none"> • Organizacje zrzeszające emerytów i rencistów • Pasięka gminna • Klub prowadzący gry planszowe dla dzieci i dorosłych - Zgrana Paczka • Klub Morsa • Przyrost kont założonych na EPUAP przez mieszkańców • Funkcjonujący punkt EPUAP w Urzędzie Gminy • Gmina postrzegana jest jako bezpieczne miejsce • Komisariat Policji w Kobiernicach • Duża ilość ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych w każdym sołectwie Dla najmłodszych gmina oferuje duże możliwości realizacji (świetlice, warsztaty) • Funkcjonujący kalendarz imprez gminnych • Wzrost liczby mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące koszty transportu do szkół dzieci z niepełnosprawnościami
<p>SFERA GOSPODARCZA</p>	
<p>Mocne strony</p>	<p>Słabe strony</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwinięta sieć komunikacyjna, zarówno wewnętrzna i zewnętrzna • Dobrze funkcjonująca komunikacja zbiorowa • Położenie administracyjne gminy w sąsiedztwie większych ośrodków miejskich, w tym wojewódzkich • Dobre położenie transgraniczne: Republika Czeska, Republika Słowacka • Miód z gminy Porąbki jako produkt lokalny - wczesna faza wdrażania • Wysoki odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym • Atrakcyjność inwestycyjna gmina określona na B • Wysoki stopień zgazyfikowania gminy oraz jej zwodociągowania • W większości dobry stan dróg • Większe zakłady pracy zlokalizowane na południu gminy • Dostępność do usług specjalistycznych poprzez bliskie usytuowanie od większych ośrodków miejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak bazy gastronomicznej • Niewystarczająca podaż miodu (produktu regionalnego) • Niski stopień skanalizowania gminy • Mała liczba miejsc noclegowych w gminie • Słabe skomunikowanie z Żywcem • Niska świadomość mieszkańców w kontekście korzystania z e-usług gminy • Mała liczba e-usług świadczonych przez gminę • Brak kąpieliska w gminie • Konieczność aktualizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego • Strefy ochronne ujęć wody ograniczają możliwości zagospodarowania terenu • Brak wyciągu narciarskiego • Niewystarczająca liczba parkingu na wypadek zwiększenia liczby turystów • Nieuregulowany status prawny części dróg na terenie gminy • Brak chodników przy części dróg np. do Domu Wczasów Dziecięcych • Brak oświetlenia ulicznego w niektórych miejscach w gminie

	<ul style="list-style-type: none"> • Skrzyżowanie Porąbka, Czaniec, Kobiernice wymagające przebudowy organizacyjnej • Ukształtowanie terenu zwiększa koszty ponoszonych inwestycji infrastrukturalnych • Brak uregulowania spraw własnościowych terenów potencjalnie nadających się do wykorzystania pod inwestycje gminne
SFERA PRZYRODNICZO-KULTUROWA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka jakość wody – ujęcia wody dla Śląska • Biblioteki i dom kultury w każdym sołectwie • Ścieżki edukacyjne, wiaty ekologiczne, 4 centra edukacji ekologicznej • Atrakcyjne walory krajobrazowe (rzeka, góry) • Szlaki turystyczne • Kaskada przy potoku Wielka Puszcza • Gmina dba o porządek - jest czysto • Maskotka „Ula” promująca walory gminy (pszczelarstwo, miody) • Punkt widokowy Kiczera • Ruiny Zamku Wołek jako historycznie istotne miejsce • Dworek w Kobiernicach • Zbiornik wodny • Prowadzone prace konserwatorskie przy obiektach sakralnych • Współpraca z PTTK • Bliskość innych ośrodków miejskich zapewnia dostęp mieszkańcom do usług kulturowych • Współpraca transgraniczna w ramach Euroregionu Beskidy, gminy partnerskie (Ustka) 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak ścieżek rowerowych • Krajobraz "zaśmiecony" reklamami i banerami - brakuje ładu przestrzennego • Brak ścieżki umożliwiającej obejście zbiornika w Porąbce • Ścieki dostające się do rzek • Dom Kultury dzielący pomieszczenia z administracją • Niezagospodarowane użytki rolne, pola nie są koszone • Baza turystyczna nie jest przystosowana do zwiększenia liczby turystów • Mało atrakcyjne centrum miejscowości Czaniec (brak terenów zielonych) • Brak kina, teatru
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana mentalności w kierunku ekologicznego stylu życia • Nowa perspektywa finansowa na lata 2021-2027 • Rozwój gospodarczy powiatu bielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystraszająca świadomość społeczna w zakresie dbania o porządek publiczny – turyści zostawiają dużo śmieci w miejscach nieprzeznaczonych do ich odbioru

<ul style="list-style-type: none"> • Polityczny i społeczny priorytet związany z rozwojem OZE oraz środki finansowe przeznaczone na ten cel • Wzrost atrakcyjności osadniczej gmin wiejskich względem miast • Renesans turystyki górskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • Część społeczeństwa jest przeciwnie jakimkolwiek zmianom • Młodzież nieangażująca się w życie społeczne swoich gmin • Wzrost liczby dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności • Pozyskiwanie środków zewnętrznych wiąże się z biurokratyzacją • Rosnące koszty inwestycji • Zmiany prawne mogące skutkować zmniejszeniem wpływów do budżetu gmin • Brak obowiązku meldunkowego • Luki w systemie pomocy społecznej powodujące udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, które tego nie potrzebują
--	---

Wyzwania rozwojowe

Etapem podsumowującym proces diagnostyczny było sformułowanie wyzwań rozwojowych Gminy Porąbka w perspektywie najbliższych lat. Poniżej zaprezentowano najważniejsze czynniki mające wpływ na rozwój gminy.

Lokalizacja, uwarunkowania przestrzenne, przyrodniczo-krajobrazowe i komunikacyjne to główne atuty rozwoju gminy:

1. Położenie w bliskim sąsiedztwie Bielska-Białej, przy drodze krajowej 52, będącej ważnym elementem sieci komunikacyjnej regionu, sprzyjać będzie atrakcyjności osadniczej oraz rozwojowi aktywności gospodarczej.
2. Sąsiedztwo Bielska-Białej oraz Andrychowa, Kęt, Oświęcimia i Żywca zapewnia dostęp do szeregu usług publicznych oraz rynku pracy, a tym samym wspiera aktywność ekonomiczną i społeczną mieszkańców.
3. Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę społeczną i wysoki poziom usług publicznych, które wpływają na atrakcyjność osiedleńczą.
4. Uwarunkowania przyrodniczo-krajobrazowe sprawiają, że gmina jest atrakcyjna pod kątem zamieszkania oraz spędzania wolnego czasu. Są również kluczowym zasobem dla rozwijania zrównoważonej oferty turystycznej oraz rozwoju przedsiębiorczości.

Potencjał gminy tworzą mieszkańcy i ich aktywność:

1. Sytuacja demograficzna gminy jest korzystna. W ostatnich latach miał miejsce stały wzrost liczby mieszkańców. Rósł również udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, kosztem osób w wieku produkcyjnym. Udział procentowy tych trzech grup można uznać za neutralny i na chwilę obecną nie wskazujący na większe zagrożenia, mogące znacząco wpłynąć na stan oferowanych usług publicznych przez gminę.

2. Gminę charakteryzuje bezpieczeństwo publiczne, nawet pomimo niższych wskaźników wykrywalności sprawców przestępstw ostatnimi laty. Ważną rolę w zakresie budowania poczucia bezpieczeństwa pełni działalność Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie gminy zlokalizowany jest Komisariat Policji.
3. W gminie zachodzą pozytywne zmiany w zakresie aktywności społecznej różnych form. Zauważalny jest wzrost aktywności kulturalnej oraz obywatelskiej. Widoczny jest również wzrost liczby osób korzystających z oferty kulturalnej gminy. Rosła liczba organizacji społecznych.
4. Rosnąca aktywność sportowa, zwłaszcza wśród mężczyzn w wieku poniżej 18 lat. Aktywizacja sportowa kobiet może wpłynąć na pozytywny obraz gminy.
5. W gminie funkcjonują różne aktywności mieszkańców, które integrują społeczność gminy, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, Ludowe Kluby Sportowe, Towarzystwa Miłośników Miejscowości, koło PTTK, jak też inne organizacje pozarządowe.
6. Spada liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.
7. Wzrost dochodów gminy w tym z udziału podatku od osób fizycznych, który stanowił znaczącą część wpływów budżetowych.
8. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców objawiający się m.in. wzrostem udziału odpadów zebranych selektywnie.

Deficyty rozwojowe gminy:

1. Rozbudowa systemu odbioru i oczyszczania ścieków stanowić będzie duże obciążenie dla budżetu gminy.
2. Niska aktywność niektórych organizacji społecznych, brak zaangażowania wśród młodszych mieszkańców oraz konieczność pomocy ze strony pracowników Urzędu Gminy.
3. Obecna baza noclegowa oferowana na terenie gminy jest niewystarczająca aby szybko starać się o dynamiczny wzrost liczby turystów.
4. Duża częstotliwość przekraczania dopuszczalnych norm jakości powietrza.

Uwarunkowania zewnętrzne wspierające procesy rozwojowe gminy:

1. Środki zewnętrzne, związane m. in. z Zielonym Ładem, Krajowym Planem Odbudowy oraz środkami UE, umożliwić będą realizację założeń m. in. gospodarki niskoemisyjnej, rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz rozwój infrastruktury społecznej.
2. Kluczowym aspektem kształtującym możliwość wykorzystania zewnętrznych środków wsparcia będzie zdolność instytucjonalna Gminy do kreowania projektów rozwojowych, w tym wymiarze ponadlokalnym (głównie w układach funkcjonalnych, przy współpracy z partnerami samorządowymi), nie ograniczając się tylko do województwa śląskiego.
3. Ogólnokrajowy trend prozdrowotny, propagujący aktywny wypoczynek, w tym w formie spacerów po górach.

Zewnętrzne zagrożenia rozwojowe:

1. Spadek wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych spowodowany zmniejszeniem wartości procentowej podatku.
2. Zmiany demograficzne występujące w kraju, pomimo względnie korzystnej sytuacji demograficznej w gminie Porąbka, wpływać będą w kolejnych latach na szereg wymiarów

funkcjonowania Gminy. Zwiększą się m. in. potrzeby pomocy społecznej, opieki zdrowotnej czy też aktywności społecznej osób w wieku senioralnym.

3. Rosnąca inflacja oraz koszty prowadzenia działalności mogą wpłynąć na migracje z gminy, zwłaszcza wśród osób wchodzących na rynek pracy.
4. Ograniczenia w zakresie przyłączania źródeł energii do sieci dystrybucyjnej

Analiza całościowa pozwoliła na sformułowanie siedmiu najważniejszych wyzwań rozwojowych, stojących przed Gminą Porąbka:

- 1. Zachować walory krajobrazowe i przyrodnicze**
- 2. Dążyć do poprawy jakości środowiska**
- 3. Przygotować gminę na przyjęcie nowych mieszkańców – wyznaczenie obszarów dedykowanym mieszkalnictwu**
- 4. Rozwijać ofertę na spędzania czasu wolnego, wzmacniając jednocześnie funkcję rekreacyjną oraz turystyczną**
- 5. Dążyć do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców**
- 6. Wykorzystać atuty lokalizacyjne do rozwinięcia aktywności gospodarczej na terenie gminy**
- 7. Stale dążyć do zwiększania dochodów gminy i tym samym jej zdolności do realizacji działań rozwojowych**

Wśród powyższych celów rozwojowych nie wymieniono konieczności rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie gminy. Jest to duże wyzwanie stojące przed Gminą Porąbka, jednak domyślnie zostało ujęte jako dążenie do poprawy jakości środowiska oraz przygotowanie gminy na przyjęcie nowych mieszkańców.

Wizja i misja Gminy Porąbka

Wizja rozwoju Gminy Porąbka stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dąży cała wspólnota gminy, tj. władze samorządowe gminy oraz ich partnerzy społeczni i gospodarczy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel do jakiego zmierza gmina. Wskazuje ona zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

Gmina Porąbka w 2030 roku jest miejscem gdzie mieszkańcy oraz odwiedzające gminę osoby mogą korzystać z atrakcji rekreacyjnych, ciesząc się bliskością natury. Walory krajobrazowe w połączeniu z czystością miejsc publicznych czynią Gminę lokalizacją idealną do zamieszkania, zwłaszcza dla osób ceniących sobie spokój oraz poczucie bezpieczeństwa.

Misja jest nadrzędnym celem rozwoju gminy. Określa ona również rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej. Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030, a podejmowanych przez różnych aktorów życia społecznego i gospodarczego. Ponadto władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów zmierzających do rozwoju gminy, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Misją gminy jest zwiększenie komfortu życia mieszkańców między innymi poprzez ciągłą rozbudowę i modernizację infrastruktury na terenie gminy, rozwój usług społecznych oraz dążenie do poprawy stanu środowiska naturalnego, w tym jakości wód oraz powietrza.

Plan operacyjny Strategii - określenie celów i kierunków działań

Określone wyzwania rozwojowe pozwoliły na wyznaczenie dwóch celów strategicznych oraz jedenastu celów operacyjnych. Poniżej zaprezentowano układ nadrzędności wyznaczonych celów. Dodatkowo, poniższa tabela ukazuje korelacje między celami a wyzwaniami. Całość działań wskazanych w Strategii odpowiada wszystkim wyzwaniom rozwojowym przed jakimi stoi gmina Porąbka. Zdecydowana większość celów operacyjnych wpisuje się w więcej niż jedno wyzwanie rozwojowe. Poniżej zaprezentowano schemat pokazujący hierarchiczność zaproponowanych działań oraz tabelę ukazującą powiązanie celów rozwojowych z zaproponowanymi celami operacyjnymi, gdzie „X” oznacza komplementarność.

Rysunek 2. Matryca celów

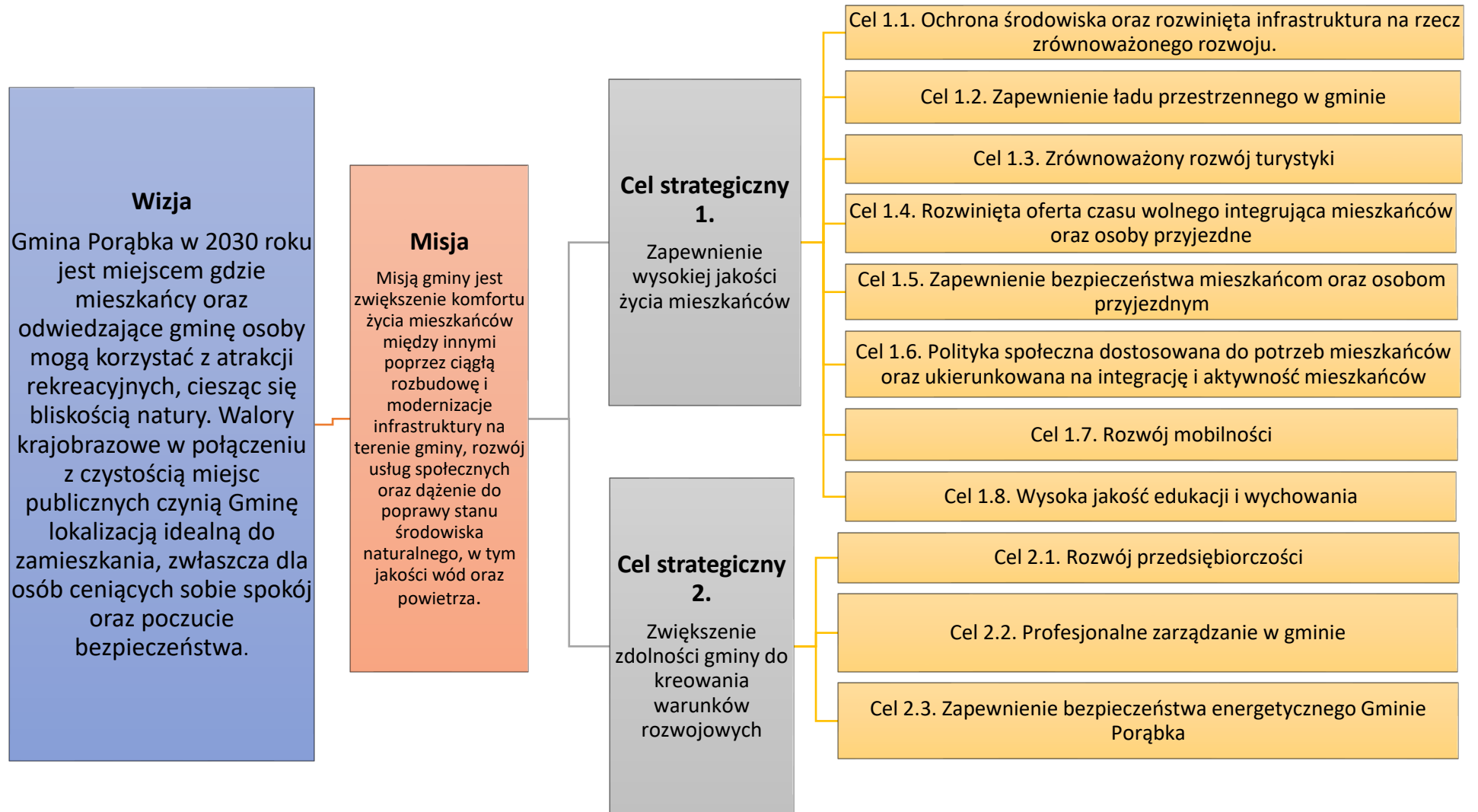

Tabela 2. Powiązanie kierunków rozwojowych z celami operacyjnymi

Powiązanie celów i kierunków rozwojowych	Zachować walory krajobrazowe i przyrodnicze	Dążyć do poprawy jakości środowiska	Przygotować gminę na przyjęcie nowych mieszkańców – wyznaczenie obszarów dedykowanym mieszkalnictwu	Rozwijać ofertę spędzania czasu wolnego, wzmacniając jednocześnie funkcję rekreacyjną oraz turystyczną	Dążyć do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców	Wykorzystać atuty lokalizacyjne do rozwinięcia aktywności gospodarczej na terenie gminy	Stale dążyć do zwiększania dochodów gminy i tym samym jej zdolności do realizacji działań rozwojowych
Cel strategiczny 1. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców							
Ochrona środowiska oraz rozwinięta infrastruktura na rzecz zrównoważonego rozwoju.	X	X	X		X		
Zapewnienie ładu przestrzennego w gminie			X			X	
Zrównoważony rozwój turystyki	X			X	X	X	X
Rozwinięta oferta czasu wolnego integrująca mieszkańców oraz osoby przyjezdne				X	X		
Zapewnienie bezpieczeństwa		X			X		

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

mieszkańcom oraz osobom przyjezdnym							
Polityka społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz ukierunkowana na integrację i aktywność mieszkańców					X		
Rozwój mobilności			X	X		X	
Wysoka jakość edukacji i wychowania					X		
Cel strategiczny 2. Zwiększenie zdolności gminy do kreowania warunków rozwojowych							
Rozwój przedsiębiorczości						X	X
Profesjonalne zarządzanie w gminie					X		X
Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Gminie Porąbka	X	X					

Źródło. Opracowanie własne

Działania rozwojowe Gminy Porąbka

Prawidłowo sporządzona strategia rozwoju gminy ma charakter hierarchiczny, to znaczy, że aby spełnić określoną wizję gminy, należy zrealizować wytyczone cele strategiczne oraz przypisane im cele operacyjne. Cele te mają swoje rozwinięcie poprzez nadanie im kierunków działań. Działania te zostały określone bezpośrednio w toku procesu diagnostycznego.

Cel 1. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny 1.1. Ochrona środowiska oraz rozwinięta infrastruktura na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Konieczność ochrony środowiska wynika bezpośrednio z dwóch wyznaczonych celów rozwojowych dla Gminy Porąbka. Jest to nie tylko lokalny wkład w globalną politykę klimatyczną, ale przede wszystkim jest to spójne z postulatami mieszkańców, oczekujących czystego powietrza, wody oraz zachowania bioróżnorodności. Wartości te stanowią kluczowe elementy, mające wpływ na jakość życia w gminie, jej postrzegania na zewnątrz oraz nawiązują bezpośrednio do określonej wizji gminy w roku 2030.

Największym wyzwaniem w tym zakresie, stojącym przed Gminą Porąbka jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz systemu oczyszczania ścieków. Gmina będzie zatem dalej kontynuować już podjęte wysiłki w tym obszarze. Rozwijane również będą działania związane z budową bądź rozbudową/modernizacją pozostałej infrastruktury służącej ochronie środowiska. Ważnym elementem procesu dążenia do poprawy stanu środowiska naturalnego będą inwestycje w odnawialne źródła energii, realizowane zarówno przez sektor publiczny jak i osoby prywatne. Gmina dalej będzie dążyć do rozwoju rozwiązań chroniących środowisko w obiektach komunalnych, tym samym wnosząc swój wkład w ograniczenie emisji CO₂, redukcję zanieczyszczeń i oszczędność energii. Wymagana jest również współpraca z PG Wody Polskie mająca na celu zapobieganie procederowi niewłaściwego zagospodarowywania brzegów potoków, rzek oraz cieków wodnych. Obecnie zagospodarowanie brzegów może ograniczać dostęp do cieków dla służb podczas np. działań przeciwpowodziowych, a w niektórych przypadkach stwarzać również zagrożenie powodziowe.

Wzmocnienia wymaga również gminny system gospodarki odpadami. Zakłada się m.in. budowę Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, budowę sieci publicznych punktów zbierania odpadów z wykorzystaniem pojemników typu „dzwon”. Uzupełnieniem systemu będą działania polegające na zminimalizowaniu ryzyka powstawania dzikich wysypisk śmieci, poprzez budowę monitoringu i zakładanie fotopułapek. Konieczne są również dalsze działania związane z usuwaniem azbestu z budynków na terenie gminy. Prawidłowa utylizacja tych materiałów przyczyni się do ograniczenia zagrożeń zdrowotnych związanych z eksploatacyjnym wykorzystaniem azbestu.

Przestrzeń gminy Porąbka to obszar szczególnie cenny pod względem przyrodniczym. Gmina zatem w swoich działaniach uwzględnia i wspiera ochronę bioróżnorodności biologicznej na swoim obszarze oraz regenerację obszarów cennych przyrodniczo, w tym zapewnienie prawidłowej gospodarki leśnej. Ważną rolę w osiągnięciu celów środowiskowych pełni świadomość ekologiczna mieszkańców. Z tego względu gmina wraz z partnerami społecznymi prowadzić będzie dalszą edukację ekologiczną. Zostanie wybudowane Gminne Centrum Edukacyjno-Ekologiczno-Rekreacyjno-Wypoczynkowe, którego celem

będzie w sposób dostępny i atrakcyjny prowadzić działania o charakterze edukacyjnym. Gmina Porąbka już obecnie jest utożsamiana z pszczelarstwem. Strategia ma na celu nie tylko wzmocnienie tego skojarzenia, ale również wykorzystanie pszczelarstwa jako postawy ekologicznej, dlatego zakłada się położenie nacisku na nasadzenia roślin miododajnych, zapewnienia na terenie gminy łąk kwietnych, powstanie domków dla zapylaczy itp. Elementem edukacyjnym będą warsztaty skierowane do dzieci, ukazujące jak ważne dla środowiska naturalnego są pszczoły.

Cel operacyjny 1.2. Zapewnienie ładu przestrzennego w gminie

Dla Gminy Porąbka kwestia ładu przestrzennego stanowi istotne wyzwanie ze względu na występowanie obszarów chronionych a jednocześnie na prognozowany rozwój funkcji mieszkaniowej. Gmina musi zatem dążyć do zrównoważonego rozwoju osadnictwa, stosując przy tym narzędzia związane z planowaniem przestrzennym. Koniecznym jest również przeciwdziałanie powstawaniu rozproszonej zabudowy, w szczególności poza terenami przeznaczonymi w mpzp pod zabudowę. W kontekście osiągnięcia wizji gminy w roku 2030, koniecznym będzie zachowanie dotychczasowej funkcjonalności, dbanie o zwartość przestrzenną oraz poprawa i utrzymanie estetyki, co będzie miało wpływ na rozwój turystyki.

Cel operacyjny 1.3. Zrównoważony rozwój turystyki

Turystyka ma ważne miejsce wśród działań zaplanowanych w niniejszej Strategii Rozwoju Gminy. To właśnie z tą branżą powiązany jest dalszy rozwój gminy. Należy jednak przy tym zrozumieć, że aspiracjami Gminy Porąbka nie jest stanie się głównym ośrodkiem turystycznym regionu. Celem nadrzędnym jest zapewnienie komfortu życia mieszkańców, stąd rozwój turystyczny musi być prowadzony w sposób zrównoważony. Turystyka w gminie powiązana jest z walorami krajobrazowymi. Dla ich lepszego wykorzystania planuje się rozbudowę sieci ścieżek rowerowych oraz szlaków pieszo-rowerowych, które połączą najważniejsze turystycznie miejsca w gminie. Przewiduje się dalszy rozwój tras edukacyjnych oraz rozbudowę ścieżki spacerowej wokół zbiornika Czanieckiego, która wzbogaci ofertę na spędzanie wolnego czasu, czy to przez mieszkańców czy gości spoza gminy. W planach jest również wytyczenie kąpieliska, które mogłoby stanowić istotny punkt na turystycznej mapie gminy w okresie letnim. W sezonie zimowym turyści oraz mieszkańcy mogliby skorzystać z wyciągu narciarskiego, który powstanie po zagospodarowaniu północnego stoku Żaru i Kiczery. Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę przyczyni się do rozwoju bazy noclegowej oraz gastronomicznej.

Uzupełnieniem działań inwestycyjnych będą działania tzw. „miękkie”, polegające na promocji walorów turystycznych gminy. W dobie postępu cyfrowego gmina musi wykorzystać narzędzia informatyczne dla zwiększenia jej identyfikacji jako miejsca atrakcyjnego do wypoczynku. Również organizacja imprez sportowych wykorzystujących walory krajobrazowe gminy przyczyni się do jej promocji.

Cel operacyjny 1.4. Rozwinięta oferta czasu wolnego integrująca mieszkańców oraz osoby przyjezdne

Na wymiar czasu wolnego należy spojrzeć przez pryzmat potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Kształtując funkcję turystyczną, inwestujemy równocześnie w jakość usług oferowanych na rzecz mieszkańców, tym samym wzmacniając potencjał osadniczy gminy. W celu dalszego poszerzenia możliwości spędzania wolnego czasu w gminie koniecznym jest dalszy rozwój infrastruktury sportowej,

rekreacyjnej i kulturowej. Rozwój oferty nie wymaga od razu wybudowania nowych obiektów, tylko remonty i modernizacje obiektów istniejących - np. boisk, które powstały kilkanaście lat temu. Dzięki temu wykreują się potencjały do zwiększenia dostępności gminnej przestrzeni dla mieszkańców i ruchu turystycznego, m.in. poprzez tworzenie nowych miejsc wypoczynku i integracji społecznej. Wspólnie z partnerami społecznymi gmina dążyć będzie do zachowania wartości materialnych i niematerialnych. Ważnym elementem Strategii jest rewitalizacja obiektu zabytkowego Dworku Domu Kultury w Kobiernicach wraz z otaczającym parkiem.

Cel operacyjny 1.5. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom przyjezdnym

Gmina Porąbka jest miejscem bezpiecznym i za takie również chce być postrzegana w kolejnych latach. Poczucie bezpieczeństwa jest ważnym aspektem, rzutującym na wybór potencjalnego miejsca zamieszkania, wypoczynku czy spędzenia wolnego czasu. W ramach tego celu operacyjnego przewiduje się między innymi rozbudowę gminnego systemu monitoringu, dalsze wsparcie ochotniczych straży pożarnych, częstsze kontrole prędkości na drogach oraz rozbudowę magazynu na potrzeby zarządzania kryzysowego. Właśnie w kwestiach związanych z zarządzaniem kryzysowym władze gminy dostrzegają konieczność dalszego doskonalenia standardów i procedur. Podstawą bezpieczeństwa jest współpraca między wszystkimi jednostkami gminnymi, czy to w celu poznania społeczności lokalnej czy też aby wypracować zasady działania w przypadku zagrożeń zewnętrznych. Celem zapobiegania klęskom żywiołowym wynikającym ze zmian klimatu, koniecznym jest dalsze edukowanie mieszkańców, dbanie o wyposażenie jednostek służb ratowniczych oraz rozbudowa systemu retencji i małej retencji na terenie gminy. Ważnym zagadnieniem jest bowiem kwestia dążenia do zwiększenia zdolności do zatrzymania wody, które przyczyni się również do zachowania zasobów wodnych. W tym celu należy podjąć działania służące budowie, modernizacji lub remontom urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej, która będzie miała szczególne znaczenie dla, przeciwdziałania i ograniczania skutków suszy.

Na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców będą wpływać również działania integracyjne takie jak szkolenia dla różnych grup wiekowych z zasad udzielania pierwszej pomocy, samoobrony, cyberbezpieczeństwa itp. W obecnych czasach istotnym jest aby zarówno mieszkaniec jak i turysta, bez problemów mógł połączyć się z innymi osobami, dlatego koniecznym są dalsze inwestycje w rozwój internetu szerokopasmowego oraz telefonii komórkowej, zwłaszcza na obszar wykluczonych cyfrowo. Gmina planuje również zwiększyć dostępność do defibrylatorów, aby każda osoba przebywająca w gminie mogła udzielić pomocy, zanim dotrą właściwe służby ratunkowe.

Cel operacyjny 1.6. Polityka społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz ukierunkowana na integrację i aktywność mieszkańców

Gminę Porąbka czekają w nadchodzącej dekadzie istotne wyzwania związane z polityką społeczną. Związane są one przede wszystkim ze starzeniem się społeczeństwa. Takie procesy demograficzne oznaczają konieczność wzmocnienia systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie i wzmocnienie nowych form pracy socjalnej. Mając powyższe na uwadze zakłada się dalsze dążenie do zapewnienia dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych oraz starszych. Dla aktywnych seniorów koniecznym jest utworzenie Uniwersytetu III wieku oraz klubu seniora. Działanie z zakresu polityki społecznej nie powinny opierać się tylko i wyłącznie na gminnych jednostkach organizacyjnych, dlatego ważnym aspektem będzie promocja ekonomii społecznej. To właśnie organizacje pozarządowe powinny przejąć część zadań, w tym tych związanych z zapewnieniem

dziennej opieki osobom niepełnosprawnym i niesamodzielnym seniorom. Dla osób najbardziej potrzebujących gmina powinna zapewnić dostęp do mieszkań socjalnych.

Z kolei rozwinięcie ofert opieki nad dziećmi do lat 3 przyczyni się do szybszego powrotu ich rodziców na rynek pracy.

Ważnym aspektem działalności gminy jest zapewnienie opieki zdrowotnej. Gmina ma możliwości aby rozwijać odpowiednie zaplecze infrastrukturalne ośrodków zdrowia oraz organizować świadczenia opieki zdrowotnej. Należy jednak mieć na uwadze, że sytuacja w lokalnej służbie zdrowia jest mocno powiązana z krajowym systemem zdrowia. W skali kraju występuje między innymi deficyt lekarzy specjalistów praktycznie we wszystkich specjalizacjach, dlatego gmina musi dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić jak najwyższą opiekę medyczną swoim mieszkańcom.

Cel operacyjny 1.7. Rozwój mobilności

Atutem Gminy Porąbka jest jej położenie i bliskość innych ośrodków miejskich. Oznacza to, że mieszkańcy mają dobry dostęp do usług. Mobilność jest zatem kluczowa dla zrównoważonego rozwoju gminy, w tym także w aspekcie rozwoju turystyki. Gmina będzie dbać o utrzymanie dobrej jakości i standardu dróg, m.in. poprzez budowę i modernizację dróg i obiektów mostowych, stosując w miarę możliwości rozwiązania bezkolizyjne. Dodatkowo będą prowadzone dalsze działania związane z budową, rozbudową i modernizacją chodników i ścieżek rowerowych oraz rozwojem gminnego systemu oświetlenia dróg. Wraz z rozwojem elektromobilności oraz troską o zachowanie lokalnych walorów środowiskowych wskazanym jest, aby w gminie powstały ogólnodostępne ładowarki do samochodów elektrycznych.

Cel operacyjny 1.8. Wysoka jakość edukacji i wychowania

Gmina dotychczas prowadziła szereg działań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości edukacji oraz wychowania. Obecnie funkcjonujący system edukacji podstawowej oraz przedszkolnej niewątpliwie jest mocną stroną gminy. Gmina zamierza podtrzymać ten stan poprzez dalszy rozwój infrastruktury i bazy oświatowej. Przewiduje się poszerzenie oferty edukacyjnej, rozwój kompetencji kadry dydaktycznej oraz zwiększenie dostępu przez uczniów do usług psychologa. Modernizacja istniejących obiektów musi jednocześnie zwiększać dostępność tych budynków dla osób ze szczególnymi potrzebami. Gmina dążyć również będzie do współpracy w zakresie kształcenia ustawicznego i zawodowego, co pozwoli wzmocnić kompetencje zawodowe i zwiększyć szanse rozwojowe mieszkańców.

Matryca strategiczna

Cel strategiczny 1. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców		
Cel operacyjny	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Ochrona środowiska oraz rozwinięta infrastruktura na rzecz zrównoważonego rozwoju.	Przygotowanie koncepcji wyposażenia gminy w system odprowadzania i oczyszczania ścieków	Urząd Gminy
	Rozbudowa systemu kanalizacji/systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy w oparciu o założenia ujęte w Koncepcji	Urząd Gminy, AQUA S.A. (w strefie ujęcia wody)
	Realizacja zadań na rzecz ochrony powietrza m.in. poprzez wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym m.in.: dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia w przestrzeni publicznej na efektywne energetycznie	Urząd Gminy, WFOŚiGW, Klaster Energii Powiatu Bielskiego
	Zapobieganie powstawaniu dzikich wysypisk odpadów (monitoring, fotopułapki) oraz budowa sieci publicznych punktów zbierania odpadów (pojemniki na odpady typu „dzwon”)	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe
	Budowa Gminnego Punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Urząd Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

<p>Budowa w Czańcu gminnego centrum edukacyjno – ekologiczno – rekreacyjno – wypoczynkowego</p>	<p>Urząd Gminy</p>
<p>Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej, ukierunkowanej na zwiększanie świadomości mieszkańców oraz kształtowanie postaw sprzyjających ochronie środowiska i przyrody</p>	<p>Szkoły, organizacje pozarządowe, GOK, Urząd Gminy</p>
<p>Rozbudowa obiektów komunalnych z poszanowaniem zasad ochrony środowiska, w tym dążenie do ograniczania emisji CO2 oraz zanieczyszczeń, oszczędność energetyczną, dążenie do minimalizacji ilości odpadów</p>	<p>Urząd Gminy</p>
<p>Propagowanie pszczelarstwa jako postawy proekologicznej (powstanie domków dla zapylaczy, realizacja warsztatów dla dzieci, łąki kwietne, nasadzenia roślin miododajnych itp.)</p>	<p>Szkoły, organizacje pozarządowe, osoby prywatne, Urząd Gminy</p>
<p>Zapewnienie prawidłowej gospodarki leśnej</p>	<p>Urząd Gminy, PGL Lasy Państwowe, „Spółki leśne”, Dyrekcje występujących na terenie Gminy Porąbka Parków oraz właściciele lasów prywatnych</p>
<p>Ograniczenie zagrożeń związanych z wykorzystywaniem azbestu – usuwanie z budynków na terenie gminy i utylizacja materiałów zawierających azbest</p>	<p>Urząd Gminy, właściciele terenów</p>

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

	Kompleksowa ochrona bioróżnorodności biologicznej na terenie gminy, w tym ochrona i regeneracja obszarów cennych przyrodniczo	Urząd Gminy, PGL Lasy Państwowe, "Spółki leśne", Dyrekcje występujących na terenie Gminy Porąbka Parków oraz właściciele lasów prywatnych
	Współpraca z PG Wody Polskie mająca na celu zapobieganie procederowi niewłaściwego zagospodarowywania brzegów potoków, rzek oraz cieków wodnych	Urząd Gminy, PG Wody Polskie
Zapewnienie ładu przestrzennego w gminie	Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego, ukierunkowana na zachowanie ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju gminy	Urząd Gminy
	Poprawa i utrzymanie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w gminie	Urząd Gminy
Zrównoważony rozwój turystyki	Rozbudowa bazy noclegowej oraz gastronomicznej	Przedsiębiorcy, osoby prywatne
	Rozwój oferty rekreacyjnej poprzez wytyczenie kąpieliska	Urząd Gminy, PGW Wody Polskie
	Opracowania atrakcyjnego folderu informującego o potencjale turystycznym gminy	Urząd Gminy
	Zagospodarowanie północnego stoku Żaru i Kiczery w Porąbce wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Przedsiębiorcy, Urząd Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

	Budowa i rozbudowa sieci ścieżek rowerowych oraz szlaków pieszo-rowerowych, połączenie istotnych dla ruchu turystycznego miejsc i punktów	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe
	Organizacja imprez sportowych wykorzystujących potencjał krajobrazowy gminy (bieg 3 jezior, rajdy rowerowe itp.)	GOK, Organizacje pozarządowe, kluby sportowe, Urząd Gminy
	Wykorzystanie narzędzi informatycznych do promocji gminy, m.in. poprzez stworzenie aplikacji turystycznej (np. „wirtualny spacer po gminie”), stworzenie ebooka o gminie (np. "Gmina Porąbka poleca się na co dzień"), opracowanie przewodnika po gminie itp.	Urząd Gminy, GOK
	Dalszy rozwój tras edukacji ekologicznej w gminie, w tym rozbudowę ścieżki spacerowej wokół zbiornika Czanieckiego	Urząd Gminy, PGW Wody Polskie
Rozwinięta oferta czasu wolnego integrująca mieszkańców oraz osoby przyjezdne	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Urząd Gminy
	Rozwój i modernizacja infrastruktury kulturalnej, w szczególności ukierunkowana na poprawę i zwiększanie dostępności placówek kultury	GOK, GBP, Urząd Gminy
	Rozwijanie i zwiększanie dostępności oferty sportowej i kulturalnej, w tym moderowanie dostępności tej oferty poza główną siedzibą instytucji sportu i kultury	GOK, GBP, Urząd Gminy, kluby sportowe

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

	Realizacja działań ukierunkowanych na integrację wszystkich grup wiekowych mieszkańców, w tym poprzez imprezy, festyny, spotkania	GOK, GBP, Urząd Gminy, kluby sportowe, organizacje pozarządowe
	Wsparcie działalności i aktywności organizacji społecznych, w tym KGW, OSP i innych organizacji pożytku publicznego	Urząd Gminy, GOK
	Tworzenie nowych miejsc wypoczynku i integracji dla mieszkańców oraz turystów, w tym wyposażonych w małą infrastrukturę turystyczną	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe
	Rewitalizacja obiektu zabytkowego - Dworku i Domu Kultury w Kobiernicach wraz z otaczającym parkiem	Urząd Gminy
Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom przyjeźdźnym	Rozbudowa gminnego systemu monitoringu	Urząd Gminy
	Realizacja działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego, w tym wsparcie, rozwój i utrzymanie wysokiego poziomu usług świadczonych przez OSP	Urząd Gminy, OSP, Policja
	Zapobieganie ryzykom związanym z klęskami żywiołowymi wynikającymi ze zmian klimatu m.in. poprzez edukowanie mieszkańców, wyposażenie jednostek służb ratowniczych w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych, rozbudowa systemu retencji i małej retencji na terenie gminy oraz budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury	Urząd Gminy, OSP, PGW Wody Polskie

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

hydrotechnicznej mających szczególne znaczenie z punktu widzenia skutecznego zarządzania, przeciwdziałania i ograniczania skutków suszy

Zwiększenie współpracy interdyscyplinarnej mającej na celu poznanie lokalnej społeczności

Policja, GOPS, Urząd Gminy, Szkoły, Służba zdrowia

Szkolenia dla wszystkich grup wiekowych z udzielania pierwszej pomocy oraz samoobrony

Organizacje pozarządowe, OSP, Policja, GOK, Urząd Gminy, służba zdrowia

Zwiększenie dostępności do defibrylatorów

Urząd Gminy, OSP

Rozbudowa magazynu na potrzeby zarządzania kryzysowego - reorganizacja magazynu przeciwpowodziowego oraz obrony cywilnej w jeden magazyn z równoczesnym poszerzeniem asortymentu w nowej lokalizacji.

Urząd Gminy

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom z terenów wykluczonych cyfrowo (m.in. przysiółek Wielka Puszcza) poprzez rozwój Internetu szerokopasmowego na tym terenie, pokrycie zasięgiem telefonii komórkowej tego rejonu

Urząd Gminy, Firmy telekomunikacyjne

Częstsze kontrole prędkości zwłaszcza na drogach lokalnych

Policja

<p>Polityka społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz ukierunkowana na integrację i aktywność mieszkańców</p>	Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	Urząd Gminy, Szkoły, GBP, GOK, GOPS
	Wzmocnienie oferty usług opieki zdrowotnej na terenie gminy, m. in. poprzez rozwój odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego oraz organizację świadczeń opieki zdrowotnej.	Służba zdrowia
	Zapewnienie mieszkań socjalnych mieszkańcom najbardziej potrzebującym	Urząd Gminy
	Utworzenie Uniwersytetu III wieku	GOPS
	Promocja ekonomii społecznej	GOPS
	Utworzenie klubu seniora	GOPS
	Rozwinięcie oferty opieki nad dziećmi, w tym rozwinięcie opieki żłobkowej	GZOSiP,
	Zapewnienie opieki dziennej osobom niepełnosprawnym oraz seniorom	GOPS
<p>Rozwój mobilności</p>	Rozwój infrastruktury drogowo-mostowej, w tym budowa i modernizacja dróg, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań bezkolizyjnych, oświetlenie dróg	Urząd Gminy, zarządy dróg

	Budowa, rozbudowa i modernizacja chodników oraz ścieżek rowerowych	Urząd Gminy
	Budowa ogólnodostępnych ładowarek do samochodów elektrycznych	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
Wysoka jakość edukacji i wychowania	Rozwój infrastruktury i bazy oświatowej	Urząd Gminy, Szkoły
	Poszerzenie oferty edukacyjnej, np. poprzez realizację zajęć dodatkowych, wspierających kompetencje uczniów, mieszkańców gminy	Szkoły, organizacje pozarządowe
	Rozwój kompetencji kadry dydaktycznej	Szkoły, GZOSiP
	Zwiększanie dostępności obiektów oświatowych dla osób ze specjalnymi potrzebami	Szkoły, GZOSiP
	Współpraca na poziomie kształcenia ustawicznego, ukierunkowana na wzmocnienie kompetencji zawodowych i szans rozwojowych mieszkańców gminy	Szkoły, Urząd Gminy, przedsiębiorcy
	Zwiększenie dostępu do usług psychologa dla uczniów	Szkoły

Cel 2. Zwiększenie zdolności gminy do kreowania warunków rozwojowych

Cel operacyjny 2.1. Rozwój przedsiębiorczości

Każda gmina w Polsce ma ograniczone możliwości związane z rozwojem przedsiębiorczości na swoim terenie. Narzędzia, którymi dysponują mają charakter pośredni i skupiają się głównie na wyznaczeniu miejsc pod działalność gospodarczą, uzbrojeniu działek oraz aktywnym pozyskiwaniu potencjalnych inwestorów. Gmina Porąbka posiada istotne atuty dla wykreowania funkcji gospodarczej na swoim obszarze. Związane jest to z dogodnym położeniem administracyjnym w korytarzu Drogi Krajowej nr 52. Gmina jest otwarta na współpracę z przedsiębiorcami, którzy prowadzą swoją działalność w sposób nieuciążliwy dla środowiska naturalnego. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości będzie się odbywało również poprzez współpracę z partnerami samorządowymi, przedsiębiorcami oraz organizacjami społecznymi w zakresie rozwijania warunków do rozwoju gospodarczego na terenie gminy. Przewiduje się zatem rozwój inicjatyw edukacyjnych i doradczych, które jednocześnie pomogą scalić i rozwijać ten aspekt funkcjonowania gminy.

Cel operacyjny 2.2. Profesjonalne zarządzanie w gminie

Dalszy rozwój gminy Porąbka determinowany będzie również przez współpracę, w tym w wymiarze ponadlokalnym. Jak łatwo zauważyć wśród podmiotów odpowiedzialnych za realizację Strategii są jednostki nie będące w zależności służbowej z Urzędem Gminy w Porąbce, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy.

Kluczem do prawidłowego funkcjonowania każdej organizacji jest stałe podnoszenie kompetencji kadr. W przypadku administracji samorządowej ma to szczególne znaczenie, gdyż mnogość zmian przepisów oraz konsekwencje braku ich zastosowania wpływają bezpośrednio na całość funkcjonowania urzędu bądź jednostki organizacyjnej. Koniecznym jest zatem stałe podnoszenie kwalifikacji swoich kadr co przyczyni się do stabilnego oraz terminowego świadczenia usług publicznych. Ostatnie lata pandemii uświadomiły samorządowców o konieczności implementacji rozwiązań cyfrowych w codziennej pracy zarządzanych przez nich organizacji. Nie inaczej jest w przypadku Gminy Porąbka, która w dalszym ciągu będzie wdrażać usługi cyfrowe, które mają na celu ułatwić kontakt na linii klient-urząd w dogodnej dla mieszkańca formie.

Cel operacyjny 2.3. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Gminie Porąbka

W dobie kryzysu gospodarczego, w tym kryzysu energetycznego, ważnym jest zapewnienie mieszkańcom gminy bezpieczeństwa energetycznego. W tym celu Gmina Porąbka przystąpiła do współpracy w ramach Klastra Energii Powiatu Bielskiego. Przyjęta w ramach Klastra strategia działania zakłada szereg działań w tym: budowę farmy fotowoltaicznej, dalszą instalację paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz wspieranie energii odnawialnej, poprzez zwiększenie udziału fotowoltaicznych mikroinstalacji prosumenckich mających na celu pokrycie własnego zapotrzebowania na energię elektryczną. Wspierane również będą inne inwestycje związane z wykorzystaniem energii odnawialnej.

Cel strategiczny 2. Zwiększenie zdolności gminy do kreowania warunków rozwojowych		
Cel operacyjny	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Rozwój przedsiębiorczości	Rozwój terenów inwestycyjnych, bazujących na zwiększonej atrakcyjności inwestycyjnej w korytarzu Dk-52	Urząd Gminy
	Współpraca z partnerami samorządowymi, przedsiębiorcami oraz organizacjami społecznymi w zakresie rozwijania warunków do rozwoju gospodarczego na terenie gminy	Urząd Gminy
	Realizacja i wspieranie działań edukacyjnych, szkoleniowych, doradczych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy	Urząd Gminy
Profesjonalne zarządzanie w gminie	Realizacja zrównoważonej polityki kadrowej, ukierunkowanej na podnoszenie kompetencji i wiedzy kadr samorządowych oraz stabilność świadczenia i realizacji zadań publicznych	Urząd Gminy, Szkoły, GOK, GBP, Przedszkola, GZOSiP, GOPS
	Wzmocnienie potencjału realizacji zadań i usług samorządu terytorialnego w oparciu o rozwiązania cyfrowe	Urząd Gminy, Szkoły, organizacje pozarządowe
	Wdrożenie działań podnoszących cyberbezpieczeństwo zasobów gminnych	Urząd Gminy, jednostki podległe
	Współpraca ponadregionalna w zakresie rozwiązywania wspólnych problemów i realizacji wspólnych zamierzeń rozwojowych, w szczególności dotyczących wymiaru komunikacji, kształcenia	Urząd Gminy

	zawodowego, rozwoju gospodarczego turystyki, bezpieczeństwa publicznego i administracji.	
Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Gminie Porąbka	Współpraca Gminy Porąbka w ramach Klastra Energii Powiatu Bielskiego i realizacja zadań wynikających ze Strategii Klastra	Urząd Gminy, Klastr Energii Powiatu Bielskiego
	Budowa farmy fotowoltaicznej	Urząd Gminy, Klastr Energii Powiatu Bielskiego
	Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	Urząd Gminy, Szkoły, GOK, GBP, Przedszkola, GZOSiP, GOPS, Klastr Energii Powiatu Bielskiego
	Wspieranie energii odnawialnej - zwiększenie udziału fotowoltaicznych mikroinstalacji prosumenckich w celu pokrycia własnego zapotrzebowania na energię elektryczną, wspieranie innych inwestycji związanych z wykorzystaniem energii odnawialnej	Przedsiębiorcy, Mieszkańcy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Wprowadzenie do modelu

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Porąbka przedstawia wpływ, jaki na kształtowanie się struktur przestrzennych będzie miała planowana polityka rozwoju gminy. Ustala on ramy dla gminnej polityki przestrzennej wynikłe z wniosków diagnostycznych, założeń samej strategii oraz gminnych dokumentów planistycznych, przede wszystkim dokumentu *Studium*. Ponadto, model dookreśla treść tych działań – określając inwestycje w przestrzeni gminy, które pociągnie za sobą realizacja Strategii Rozwoju Gminy.

Ogólne uwarunkowania modelu – otoczenie gminy i główne uwarunkowania rozwoju przestrzennego

Gmina Porąbka położona jest we wschodniej części województwa śląskiego, na granicy z Małopolską Zachodnią. Leży u północnych wrót Beskidu Małego, w dolinie rzeki Soła. Dolina przecina pasmo na osi północ-południe zapewniając dostęp komunikacyjny do Kotliny Żywieckiej i miasta Żywiec zlokalizowanego na południu. Od północy i zachodu graniczy z gminami Kęty (woj. małopolskie) i Kozy (woj. śląskie), które wchodzi w skład Aglomeracji miasta Bielska-Białej, jednego z najważniejszych ośrodków gospodarczych w południowej Polsce. Południowo-zachodnia granica gminy biegnie po grzbiecie góry Żar, znanej w całej Polsce jako miejsce nauki dla początkujących paralotniarzy. Od wschodu gmina graniczy z miastem Andrychów (gmina miejsko-wiejska), znaczącym regionalnie ośrodkiem przemysłowym.

Główne uwarunkowania rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy Porąbka rozpatruje się przynajmniej w trzech podstawowych aspektach:

- Sąsiedztwo aglomeracji bielskiej

Gmina Porąbka graniczy od zachodu z gminą Kozy, uznawaną za najbardziej wysuniętą na wschód jednostką aglomeracji bielskiej. Pomimo braku formalnego uczestnictwa w jednym związku aglomeracyjnym (zbliżonym do faktycznych granic aglomeracji), powiązania gminy z Bielskiem-Białą należy uznać za podstawowy czynnik jej rozwoju. Na co dzień miasto jest miejscem pracy dla dużej części mieszkańców gminy – w 2016 roku dojeżdżało do niego na co dzień ponad 1000 mieszkańców gminy Porąbka, co stanowiło ok. 40% wszystkich osób pracujących poza jej granicami¹. Codziennie (stan na lipiec 2022 roku), między Porąbką i Bielskiem-Białą kursuje przeszło 25 par autobusów komunikacji publicznej organizowanej przez związek powiatowo-gminny. Przestrzennie, zauważa się ciągłość zabudowy wzdłuż drogi DK52 – przebiegającą przez gminę Kozy – pomiędzy miastem i miejscowościami gminy Porąbka. Co więcej, charakter tych powiązań nie jest jednokierunkowy. Za sprawą oferty wypoczynkowej i krajobrazowej, gmina Porąbka stanowi atrakcyjne miejsce wypoczynku również dla mieszkańców miasta.

¹ GUS, Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w 2016 r., <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/opracowania/przeplywy-ludnosci-zwiazane-z-zatrudnieniem-w-2016-r-,20,1.html>, dostęp: lipiec 2022

W dokumentach wyższego rzędu, tj. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, planiści zaliczają Gminę Porąbka do grupy wiejskich obszarów funkcjonalnych. Zwracają uwagę, iż największym wyzwaniem dla jednostek o tej charakterystyce jest przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy podmiejskiej oraz zatracaniu charakteru kameralnych gmin wiejskich na rzecz funkcji sypialnianych względem sąsiadujących ośrodków miejskich. Pozytywne saldo migracji faktycznie odnotowuje się w gminie Porąbka od lat, lecz jest to trend słabnący. Założenia polityki przestrzennej gminy wskazują, iż terenami przeznaczonymi do zagęszczania zabudowy mieszkaniowej są przede wszystkim wsie w północnej części jednostki (Bujaków, Kobiernice, Czaniec). Podstawowym wyzwaniem gminy w kolejnych latach będzie utrzymanie komfortowych połączeń komunikacyjnych z miastem, a także kategorię polityka przestrzenna: gwarantująca odpowiedni balans pomiędzy funkcjami mieszkaniowymi, przestrzeni publicznych czy gospodarczymi, a także rozładowywanie presji inwestycyjnej, zagrażającej wypoczynkowemu i krajobrazowemu charakterowi południowej części gminy.

Rysunek 3. Powiązanie kierunków rozwojowych z celami operacyjnymi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie serwisu Geoportal Krajowego GUGiK, geoportal.gov.pl

- Związki funkcjonalne z Kętami i lokalizacja u zbiegu 4479S i DK52

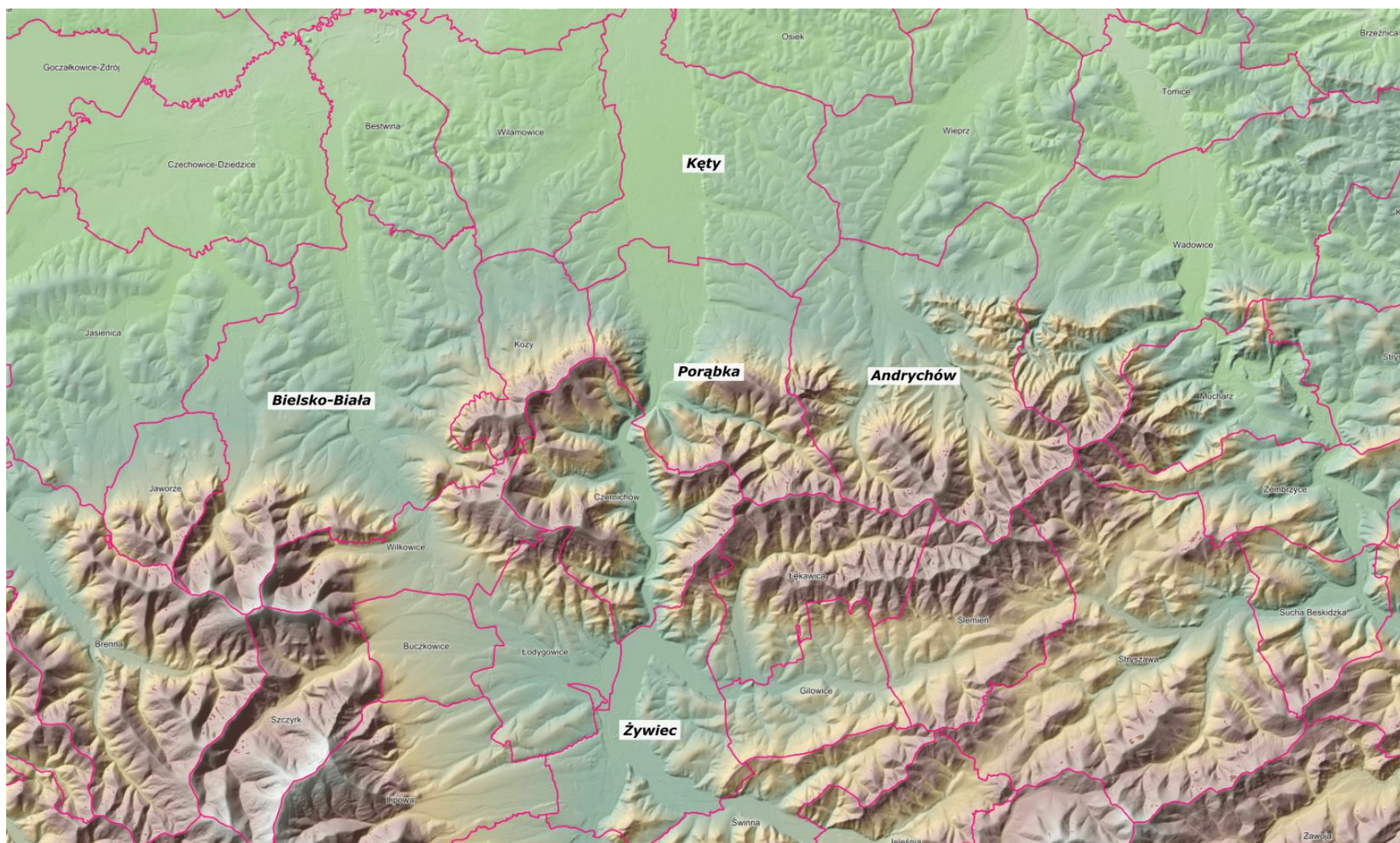
Miasto Bielsko-Biała nie jest jedynym ośrodkiem wzrostu w otoczeniu gminy Porąbka. Obok niego wyróżnia się również gminę Kęty, a także miasto Andrychów, z którymi łączą gminę drogi powiatowe oraz DK52. Z perspektywy powiązań funkcjonalnych, szczególną rolę dla gminy Porąbka odgrywają Kęty: w 2016 roku więcej niż 20% mieszkańców gminy pracujących na co dzień poza gminą dojeżdżało właśnie tam, zaś liczba kursów autobusowych na linii Porąbka-Kęty nie ustępuje znacząco liczbie połączeń z Bielskiem-Białą. Za sprawą połączeń komunikacyjnych gwarantujących dogodny dostęp rynków Bielska-Białej, Kęt, Andrychowa (w tym także bez względu na realizację inwestycji Beskidzkiej Drogi Integracyjnej), tereny gminy pozostają lokalizacją atrakcyjną w kategorii lokalnego węzła

logistycznego. Daje to podstawy pod dalszy, skoncentrowany rozwój powierzchni wykorzystania gospodarczego (np. magazynowego).

- Walory przyrodnicze gminy oraz oddalenie miejscowości Porąbka od głównych szlaków komunikacyjnych w północnej części gminy

Warunki terenowe oraz przyrodnicze w granicach gminy determinują jej potencjał jako ośrodka wypoczynku, rekreacji bądź sportu – zarówno w wymiarze aktywności codziennej jak i weekendowej. Na jej walory składają się rozległe tereny leśne Beskidu Małego wraz z obszarami prawnie chronionymi (Park Krajobrazowy Beskidu Małego i obszar Natura 2000 „Beskid Mały”), sąsiedztwo Góry Żar, a także liczne potoki oraz krajobraz gór i jezior Czanieckiego i Międzybrodzkiego. W gminie lokalizują się cztery szlaki PTTK, łączące ją z Bielsko-Białą, Kozami oraz pozostałymi trasami umożliwiającymi eksplorację Beskidu Małego. Za sprawą dostępności sieci transportu publicznego, walorów krajobrazowych i oddalenia od głównych dróg transportowych, miejscowość Porąbka cechuje się potencjałem lokalnego centrum oferty spędzania wolnego czasu czy tzw. miejsca wypadowego. W najbliższej perspektywie, zakłada się finalizację budowy mostu łączącego miejscowość z drogą DW948 przez rzekę Sołę. Realizacja ta stanowi dobry moment na działania poprawiające m.in. atrakcyjność jej przestrzeni publicznych i funkcjonalność, a także eliminujące presję środowiskową, tzn. współpracę na rzecz zrównoważonej gospodarki leśnej, rozwój systemu kanalizacji sanitarnej czy ochronę funkcji zagospodarowania terenów przy pomocy planów zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 4. Rzeźba terenu: Beskid Mały, terytorium gminy Porąbka i jej otoczenie (Cieniowanie i Hipsometria WMS)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie serwisu Geoportal Krajowego GUGiK, geoportal.gov.pl

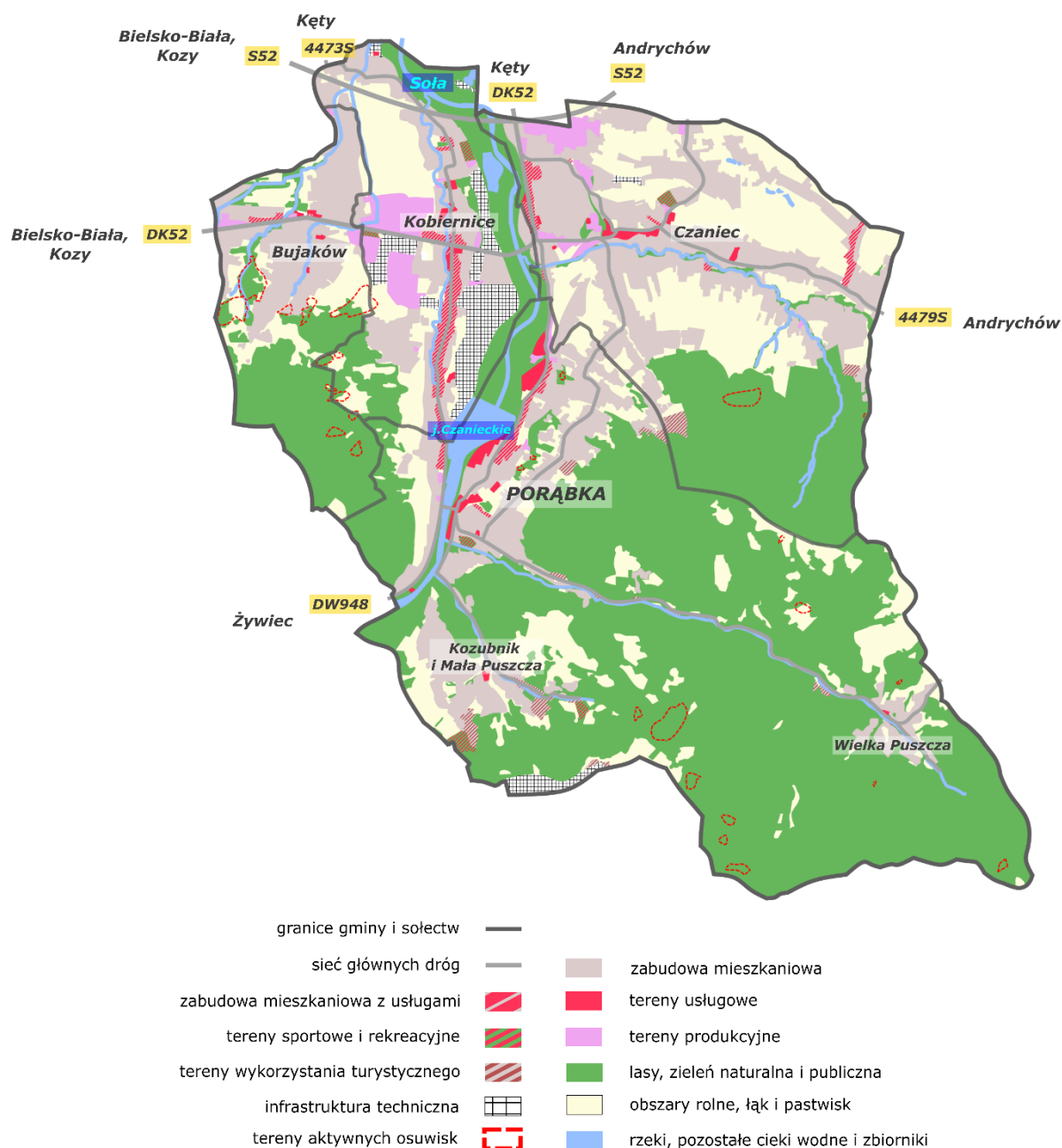
Funkcje terenów w gminie

Kierunki kształtowania funkcji terenów w gminie Porąbka obrazuje *Rysunek 5*. Wyodrębniono na nim funkcje mieszkaniowe, gospodarcze i infrastruktury technicznej, miejsca ściśle związane z ofertą spędzania czasu wolnego, a także tereny wód, lasów i grunty rolne, w tym tereny aktywnych osuwisk jako miejsc bezwzględnego zakazu zabudowy. Funkcje terenów gminy Porąbka (i polityka ich kształtowania) odzwierciedlają wpływ wyżej wymienionych uwarunkowań, zaś jej teren można umownie podzielić na dwie części: północną (gospodarczą i mieszkaniową) oraz południową (usługową, w otoczeniu przyrody).

Pierwsza z nich to północna część gminy, relatywnie płaska, zlokalizowana w granicach Pogórza Śląskiego, czyli poza terenem górskim Beskidu Małego. To dobrze skomunikowane tereny miejscowości: Bujaków, Kobiernice i Czaniec. Rozciągają się one na osi wschód-zachód oraz odchodzących od niej dróg w kierunku północnym (gminy i miejscowości Kęty). Z jednej strony, to w niej skupiają się obszary wykorzystania gospodarczego. Tereny usługowe rozciągają się wzdłuż dróg po obu brzegach Soły. Tereny produkcyjne koncentrują się w Kobiernicach wokół DK52 i w Czańcu gdzie łączą się z terenami zakładów na terytorium gminy Kęty. Tereny wykorzystania technicznego – przede wszystkim ziemie zagospodarowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe „Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów” S.A. oraz „AQUA” S.A. – zajmują poważną część Kobiernic. Z drugiej strony, to wymienione miejscowości stanowią obecnie, jak również w założeniach polityki przestrzennej gminy, główne tereny rozwoju funkcji mieszkaniowych. Choć układ ten jest uprawniony – dogodnie skomunikowany, skoncentrowany obszar zabudowy o dobrej dostępności usług, płaski, o relatywnie niskich kosztach rozbudowy infrastruktury sieciowej – jednocześnie generuje przewidywalne ryzyko konfliktów. Wynika ono z sąsiedztwa terenów mieszkaniowych z terenami o odczuwalnej uciążliwości, tj. ruchu drogowego czy zakładów pracy. Potwierdza je mozaika tych terenów zobrazowana na *Rysunku 5.*, odnotowywana przede wszystkim w sąsiedztwie drogi krajowej nr 52. Rodzaj terenów buforowych pomiędzy zabudowaniami stanowią grunty rolne. Najwyższym priorytetem przy ich ewentualnych przekształceniach, związanych z kurczeniem się gospodarki rolnej, powinno być uzupełnianie funkcji deficytowych względem otoczenia, w imię zasad zrównoważonego rozwoju, tj. tworzenie przestrzeni publicznych i niezbędnej infrastruktury społecznej, pozostawianie powierzchni biologicznie czynnych, wykorzystanie gruntów wysokiej klasy na cele rolnicze.

Drugą z umownych części stanowi geograficzny środek i południe gminy – miejscowość Porąbka, przysiółki Mała Puszcza i Kozubnik, w tym tereny na przeciwległym brzegu Soły oraz tereny leśne i górskie wraz enklawą, przysiółkiem Wielka Puszcza. Jest to obszar oddalony od głównych skrzyżowań dróg, dedykowany funkcjom usługowym (w tym usług publicznym), mieszkaniowym (o relatywnie rzadkiej zabudowie) oraz rekreacyjnym i wypoczynkowym, z towarzyszącą funkcją gospodarki leśnej. O ile w samym centrum Porąbki dominują tereny usługowe, pozostałe mniejsze wsie, przysiółki uznaje się za małe ośrodki o funkcjach mieszkaniowo-wypoczynkowych. Do głównych wyzwań polityki przestrzennej w tej części gminy zalicza się koncentrowanie zabudowy w granicach miejscowości, dbałość o ład krajobrazowy, dostępność usług publicznych i komunikacji zbiorowej oraz ochronę środowiska przed presją inwestycyjną. Ponadto, w perspektywie budowy nowego mostu w Porąbce prognozuje się wzrost atrakcyjności działek wzdłuż DW948. Stąd, osobną uwagą należy darzyć kształtujący się po tej stronie Soły ład przestrzenny tak, by nie zakłócał krajobrazu doliny.

Rysunek 5. Kierunki rozwoju przestrzennego gminy Porąbka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium

Rozmieszczenie najważniejszych planowanych inwestycji w przestrzeni gminy

Przewidywane w horyzoncie czasowym Strategii, najważniejsze działania inwestycyjne w przestrzeni gminy można pogrupować w następujący sposób, na działania:

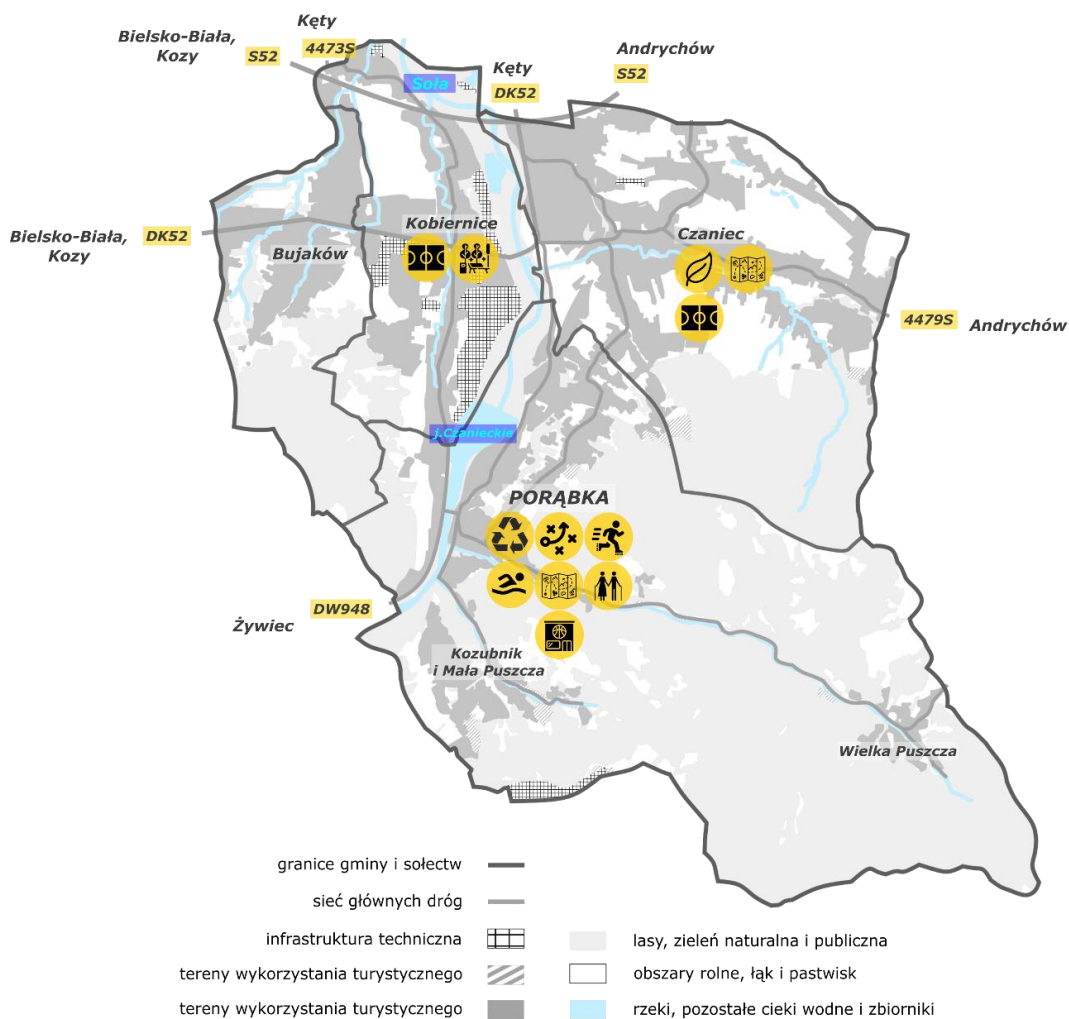
- Wzmacniające atrakcyjność gminy jako destynacji turystycznej i miejsca spędzania wolnego czasu, w tym m.in. estetyzację przestrzeni publicznych, zagospodarowanie północnego stoku Góry Żar i Kiczera, rozbudowa ścieżki spacerowej wokół zbiornika Czanieckiego, budowę plaży i kąpieliska w Porąbce czy utrzymanie i tworzenie nowych placów zabaw. Równoległe gmina

będzie starała się wspierać sektor prywatny w rozwoju oferty noclegowej i gastronomicznej, jako kluczowych elementów oferty wypoczynkowej;

- Gwarantujące dostęp do infrastruktury społecznej o odpowiednim standardzie, tj. Klubu Seniora, zmodernizowanych szkół i przedszkoli czy mieszkań socjalnych;
- W obszarze sportu i kultury, wśród których wymienia się przedsięwzięcia m.in. rewitalizacja Dworku i Domu Kultury wraz z otaczającym go parkiem w Kobiernicach, budowa boiska ze sztuczną nawierzchnią w Czańcu, toru rolkowo-wrotkowego i hali sportowej Porąbce oraz sieci ścieżek pieszo-rowerowych;
- Z zakresu szeroko pojętej ochrony środowiska m.in. rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej wraz z ewentualną budową oczyszczalni, budowę PSZOK i sieci publicznych punktów zbiórki odpadów, inwestycje w termomodernizację budynków publicznych oraz instalacje OZE, utrzymanie i tworzenie nowych szlaków edukacyjnych, a także budowę gminnego centrum edukacji ekologicznej w Czańcu;
- Drogowe i poprawiające bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Porąbka, jak np. wymiana nawierzchni dróg pod zarządem gminy, budowa systemu alarmów przeciwpowodziowych i monitoringu, modernizacja oświetlenia dróg, a także budowy dodatkowych progów zwalniających. Uzupełniającym działaniem będzie tworzenie, bądź wsparcie dla tworzenia nowych punktów ładowania samochodów elektrycznych.

Rysunek 6. na następnej stronie przedstawia rozmieszczenie inwestycji na terenie gminy, przydzielonych do poszczególnych sołectw. Na mapie została umieszczona mniej więcej około połowa z ogólnej puli planowanych przedsięwzięć – pozostałe, których realizacja planowana jest na całym terytorium gminy, odnotowano u dołu strony.

Rysunek 6. Planowane inwestycje w przestrzeni publicznej gminy Porąbka

Inwestycje realizowane w poszczególnych sołectwach:

Budowa PSZOK [Symbol]	Budowa/przebudowa boiska [Symbol]
Budowa gminnego centrum edukacji ekologicznej i rekreacji [Symbol]	Budowa toru rolkowo-wrotkowego [Symbol]
Budowa plaży i kąpieliska [Symbol]	Budowa hali sportowej przy SP nr 1 [Symbol]
Zagospodarowanie północnego stoku Góry Żar i Kiczera [Symbol]	Rewitalizacja Dworku i Domu Kultury wraz z parkiem [Symbol]
Wytyczenie ścieżki spacerowej wokół zbiornika Czanieckiego [Symbol]	Utworzenie Klubu Seniora [Symbol]

Inwestycje realizowane na terenie całej gminy - nieoznaczone na mapie:

Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej wraz z ewentualną budową oczyszczalni [Symbol]	Modernizacja i budowa obiektów oświatowych [Symbol]
Budowa sieci publicznych punktów zbiórki odpadów [Symbol]	Rozwój sieci pieszych i rowerowych tras edukacyjnych i rekreacyjnych [Symbol]
Modernizacja oświetlenia ulicznego [Symbol]	Budowa i modernizacja siłowni zewnętrznych i placów zabaw [Symbol]
Termomodernizacja obiektów publicznych oraz montaż instalacji OZE [Symbol]	Remonty Domów Kultury [Symbol]
Modernizacja sieci drógowo-mostowej [Symbol]	Zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych [Symbol]
Rozwój sieci stacji ładowania pojazdów elektrycznych [Symbol]	Rozbudowa bazy noclegowej i gastronomicznej [Symbol]
Utworzenie systemu ostrzegania przeciwpowodziowego [Symbol]	Rozbudowa gminnego systemu monitoringu [Symbol]

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Przedstawione poniżej ustalenia i rekomendacje wynikają bezpośrednio z zapisów *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka* (Uchwała Rady Gminy VI/65/2019) oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, stanowiących podstawowe dokumenty kierunkowe polityki przestrzennej na poziomie gminy. Należy je traktować jako syntezę treści ustaleń i rekomendacji, rysujących wizję rozwoju przestrzennego całości obszaru gminy.

W ramach *Studium* przyjęto następujące, główne zasady kształtowania i rozwoju struktury przestrzennej gminy:

- Koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji w wyznaczonych strefach zabudowy zwartej, możliwej do objęcia systemem kanalizacji zbiorowej. Na obszarach zabudowy rozproszonej należy koncentrować zabudowę w istniejącym już układzie, nie dopuszczając do jej dalszego rozpraszania ze względu na związane z tym koszty ekonomiczne i środowiskowe;
- Przestrzeń należy gospodarować oszczędnie;
- Kompozycje przestrzenne i systemy techniczne mają być trwałe. Nie wolno dopuszczać do wyłączania jakichkolwiek terenów z użytkowania – użytkowanie tymczasowe jest lepsze niż pozostawienie terenu samemu sobie (przy czym zakazuje się tymczasowych obiektów budowlanych na terenach mieszkaniowych). Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni;
- Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną;
- Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane lub uzupełniające obecną tkankę zabudowy w celu zagwarantowania możliwości podpięcia do infrastruktury sieciowej i sieci drogowej, a nie tereny zielone;
- Strefa mieszkaniowa i przestrzeń aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a ich wielkość musi być rezultatem kompromisu między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni;
- Należy dążyć do tworzenia w poszczególnych miejscowościach lokalnych przestrzeni publicznych, mogących pełnić funkcję przyjaznych i bezpiecznych miejsc spotkań mieszkańców, zachęcających do integracji mieszkańców;
- Przy projektowaniu przestrzeni i ciągów komunikacyjnych należy kierować się bezpieczeństwem pieszych, rowerzystów i kierowców oraz komfortem osób o ograniczonej mobilności (w tym, eliminując bariery architektoniczne);
- Zaleca się szczególną uwagę dla zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych doliny Soły oraz ochronę zwartych kompleksów leśnych – jako źródła potencjału rozwoju usług turystycznych oraz ich funkcji jako korytarzy ekologicznych;
- Zabudowa winna być kształtowana z dbałością na wysoką jakość estetyczną i spójność z otoczeniem. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystykę elewacji, zaś tereny biologicznie czynne w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej zagospodarowane były zielenią urządzoną;

- Ewentualne zagospodarowanie gruntów rolnych podlega m.in. zakazowi lokalizacji nowej zabudowy i przekształceń (gruntów I-III klasy bonitacyjnej) i obowiązkom zachowania istniejących zbiorników wodnych.

System zarządzania Strategią

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 jest najważniejszym dokumentem strategicznym Gminy, który wyznacza kierunki działań, które powinny być realizowane w perspektywie najbliższych lat. Stanowi dokument wyjściowy dla szeregu polityk rozwojowych szczebla lokalnego, w tym związanych z pomocą społeczną, planowaniem przestrzennym, rewitalizacją, oświatą itp.

Strategia bazuje na szczegółowej diagnozie społeczno-gospodarczej i uwzględnia ukierunkowania przestrzenne gminy. Zaproponowany model rozwoju gminy opiera się na faktach i zdiagnozowanych potrzebach mieszkańców. Strategia powinna zatem być realizowana ponad podziałami politycznymi, ponieważ jej nadrzędnym celem jest wszakże podnoszenie jakości życia mieszkańców. Jest to cel, do którego wszyscy zaangażowani w działalność samorządową powinni dążyć.

System wdrażania

Instytucją zarządzającą wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 jest Urząd Gminy Porąbka. Referatem odpowiedzialnym za proces wdrożenia będzie referat odpowiedzialny za pozyskiwanie środków zewnętrznych, czyli na moment opracowania niniejszej Strategii: Referat Środowiska, Funduszy Zewnętrznych i Pożytku Publicznego.

Ponadto, w procesie realizacji strategii kluczową rolę odgrywać będzie przywództwo polityczne i organizacyjne Wójta Gminy Porąbka, rozumiane jako strategiczna rola organu wykonawczego samorządu gminnego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów strategicznych.

Ważna rola przypada również Radzie Gminy Porąbka, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Będzie ona wsparciem merytorycznym dla Referatu Środowiska, Funduszy Zewnętrznych i Pożytku Publicznego, a do jej zadań należy w szczególności: proponowanie nowych kierunków działań, bazujących na opiniach przedstawicieli społeczności lokalnych z poszczególnych części gminy oraz podejmowanie uchwał w zakresie aktualizacji dokumentu, w szczególności na bazie wniosków z monitoringu i ewaluacji.

Referat Środowiska, Funduszy Zewnętrznych i Pożytku Publicznego jest podmiotem, który realizuje własne działania wynikające ze strategii, prowadzi sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji, przygotowując podsumowania i raporty dla Wójta Gminy Porąbka oraz Rady Gminy Porąbka, wreszcie stanowi „węzeł koordynacyjno-informacyjno-promocyjny” dla wykonawców i partnerów realizacyjnych. Wdrażanie strategii powinno się odbywać poprzez budowę i rozwijanie sieci aktywnej współpracy terytorialnej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej. Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 zawiera bowiem działania, za realizację których odpowiadać będzie nie tylko Urząd Gminy i jednostki organizacyjne gminy, ale także inne organizacje publiczne, pozarządowe czy prywatne. Wszyscy partnerzy realizujący zadania i projekty zdefiniowane w dokumencie są proszeni o aktywną współpracę z gminą, w szczególności z Referatem Środowiska,

Funduszy Zewnętrznych i Pożytku Publicznego. Szczegółową analizę realizatorów działań zawartych w ramach strategii prezentują matryce strategiczne zawarte w rozdziale „*Działania rozwojowe Gminy Porąbka*”.

Kluczowe zasady co do sposobu realizacji strategii

Skuteczność proponowanych działań będzie zależała od poziomu zrozumienia treści strategii oraz skali aktywności i zintegrowania wielu środowisk, dlatego jej realizacja będzie się opierać o następujące zasady:

- zasada rozwoju odpowiedzialnego, łączącego konkurencyjność gospodarki, dbałość o środowisko naturalne i jakość życia mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu stabilności finansów publicznych,
- zasada rozwoju społecznie wrażliwego, zgodnie z którą głównymi beneficjentami rozwoju są wszyscy mieszkańcy bez wyjątku, a priorytetem jest rozwój włączający, a nie wykluczający,
- zasada rozwoju terytorialnie zrównoważonego, zakładają harmonijny rozwój całej gminy, z uwzględnieniem różnicowań wewnętrznych, przy wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów oraz likwidacji barier rozwojowych,
- zasada podejścia zintegrowanego, polegająca na łączeniu w sobie zróżnicowanych typów działań (infrastrukturalnych i tzw. miękkich) oraz integrującą wymiar społeczno-gospodarczy i przestrzenny w ramach podejmowanych interwencji,
- zasada partycypacji i partnerstwa, zakładająca sprawną i efektywną współpracę różnych podmiotów i środowisk i instytucji na rzecz celów strategii,
- zasada spójności z celami europejskiej i krajowej polityki rozwoju, w tym polityki regionalnej, przy zachowaniu autonomii programowej strategii rozwoju gminy,
- zasada transparentności, gwarantująca przejrzystość działań, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych,
- zasada elastyczności, czyli reagowania na zmiany zachodzące w gminie i jej otoczeniu,
- zasada efektywności, zakładająca gospodarowanie zasobami w taki sposób, który zapewni celowość i oszczędność realizacji działania, przy uzyskaniu najlepszych efektów z poniesionych nakładów,
- zasada koncentracji aktywności finansowej na ustalonych priorytetach, wskazująca priorytet finansowania dla programów i projektów wpisanych wprost do strategii oraz tych, które z niej bezpośrednio wynikają (dotyczący zarówno budżetu gminy, jak i źródeł zewnętrznych).

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

Działania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 będą realizowane w różnych okresach czasowych: od akcji jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy, rok, kilka lat, aż do zadań ciągłych. Wdrażanie strategii realizowane będzie przy wykorzystaniu podstawowych instrumentów: programów i planów branżowych, polityk rozwoju, opisujących w większym przybliżeniu niż strategia lub w sposób specjalistyczny podejście do danego zagadnienia, obszaru czy grupy społecznej (określone zostały w rozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych),

- corocznych uchwał budżetowych Rady Gminy, wieloletnich prognoz finansowych oraz innych dokumentów finansowych, określających krótko- i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych itp.,
- projektów realizowanych przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich, w tym otwartych konkursów ofert i innych formy współpracy finansowej (a także pozafinansowej) z organizacjami pozarządowymi itp.,
- innych uchwał Rady Gminy, zarządzeń Wójta Gminy, regulacji w postaci aktów prawa miejscowego, decyzji administracyjnych itp.,
- planowania przestrzennego, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, procedur zapewniających udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym itp.,
- tworzenie zespołów zadaniowych i projektowych, powoływanie dedykowanych ciał o charakterze opiniodawczo-doradczym, zawiązywanie partnerstw itp.,
- pracę i zaangażowanie władz samorządowych, kadry kierowniczej i pracowników urzędu oraz jednostek gminnych, koordynatorów programów i projektów, liderów lokalnych, a także system doskonalenia kadr, wymiany doświadczeń i poznawania dobrych praktyki itp.,
- instrumenty kontrolne, w tym kontrola jakości itp.,
- działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, wykorzystujące stronę internetową gminy, profile w mediach społecznościowych, media lokalne i ponadlokalne, system informacji przestrzennej gminy itp.

Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Porąbka

Jako potencjalne źródła finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 należy przede wszystkim wskazać :

- środki własne gminy,
- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym województwa i powiatu,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Do głównych z nich należą:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), ukierunkowany na wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE jako całości,
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS), którego zasoby finansowe inwestuje się w ludzi,
- Fundusz Spójności, którego celem jest zredukowanie różnic gospodarczych i społecznych oraz promowanie zrównoważonego rozwoju głównie poprzez duże inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska,
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zajmujący się wspieraniem przekształceń struktury rolnictwa oraz wspomaganie rozwoju obszarów wiejskich.

Mając na względzie okres obowiązywania opracowanej Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych będzie przypadało na okres Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027, okres wsparcia w ramach nowego Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU) oraz kolejnych Ram Finansowych, obecnie w żaden sposób jeszcze nie opracowanych. Należy przy tym pamiętać, że pozyskiwanie zewnętrznego finansowania musi być każdorazowo poprzedzone szczegółową analizą konkretnej dokumentacji konkursowej/programowej pod kątem uprawnionych beneficjentów, szczegółowych wymagań czy wysokości wkładu własnego.

Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej gminy oraz jej możliwości inwestycyjnych, w tym założeń długofalowej polityki finansowej i inwestycyjnej. Przy ich konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane w wyniku działań podejmowanych w ostatnich latach, w tym przede wszystkim związane z wdrażaniem poprzedniej strategii, a także dostępności potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Finansowanie działań rozwojowych, określonych w Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne, wspomagane funduszami prywatnymi w ramach zawiązywanych partnerstw. Środki pochodzące z budżetu gminy będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych finansowanych ze źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując zdolność gminy Porąbka do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających stan finansów gminnych, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych oraz wartości planowanych wydatków inwestycyjnych.

Przeprowadzona diagnoza wykazała, że okresie 2015-2020 gmina Porąbka prowadziła zrównoważoną politykę budżetową, odpowiedzialnie gospodarując środkami budżetowymi, prowadząc skuteczną politykę zwiększania dochodów własnych gminy przy jednoczesnym zwiększaniu wydatków, w tym wydatków inwestycyjnych. Sprawnie obsługiwała swoje zobowiązania finansowe co potwierdza możliwość wykorzystania wsparcia funduszy zewnętrznych w realizacji projektów zapisanych w niniejszym dokumencie strategicznym.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka jest dokumentem wyjściowym dla szeregu polityk rozwojowych na poziomie lokalnym. Z niniejszą Strategią powiązane muszą być m.in. dokumenty związane z planowaniem przestrzennym, ochroną środowiska, politykami społecznymi itp. Poniższa tabela prezentuje informację nt. aktualności wytycznych z poziomu prowadzenia lokalnej polityki rozwoju wg stanu na moment przygotowania projektu Strategii.

Tabela 3. Wykaz dokumentów wykonawczych wraz z wytycznymi.

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument gminny	Uchwała	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Porąbka	UCHWAŁA NR VI/65/2019 RADY GMINY PORĄBKA z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Porąbka	Studium zgodne z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, który został określony w strategii. Aktualizacja Studium dokonywana jest w przypadku pojawienia się nowych terenów, które mogą być wykorzystane w zakresie gospodarczym, osiedleńczym i rekreacyjnym.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Porąbka: 1. Uchwała Rady Gminy Porąbka Nr XXVIII/185/09 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie miejscowego planu	Aktualizacja obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego dokonywana jest w wyniku aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w przypadku

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

			<p>zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka</p> <p>(Dz. Urzęd. Woj. Śląskiego Nr 79 poz, 1776 z dnia 12 maja 2009 r.)</p> <p>2. Uchwała Nr VII/46/2011 Rady Gminy Porąbka z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania obejmującego tereny położone w rejonie ulicy Mała Puszcza w sołectwie Porąbka (Dz. Urzęd. Woj. Śląskiego Nr 176 poz. 3276 z dnia 11 sierpnia 2011 r.)</p> <p>3. Uchwała Nr IX/76/2011 Rady Gminy Porąbka z dnia 28 września 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie produkcji i usług w sołectwie Kobiernice przy ulicy Bielskiej (Dz. Urzęd. Woj. Śląskiego Nr 276 poz. 4626 z dnia 22 listopada 2011 r.)</p> <p>4. Uchwała Nr IX/77/2011 Rady Gminy Porąbka z dnia 28 września 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny położone w rejonie ulic: Podlesie w sołectwie</p>	<p>pojawienia się nowych terenów, które mogą być wykorzystane w zakresie gospodarczym, osiedleńczym i rekreacyjnym.</p>
--	--	--	--	---

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

			<p>Bujaków, Łupkowej, Żywieckiej i Mokrej w sołectwie Kobiernice oraz Beskidzkiej, Kasztanowej, Bosmańskiej i Krakowskiej w sołectwie Porąbka (Dz. Urzęd. Woj. Śląskiego Nr 276 poz. 4627 z dnia 22 listopada 2011 r.)</p> <p>5. Uchwała Nr XXV/238/2013 Rady Gminy Porąbka z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów sołectw Porąbka, Czaniec, Bujaków (Dz. Urzęd. Woj. Śląskiego poz. 2710 z dnia 22 marca 2013 r.)</p> <p>6. Uchwała Nr XLI/379/2014 Rady Gminy Porąbka z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów sołectw Porąbka, Czaniec, Bujaków, Kobiernice (Dz. Urzęd. Woj. Śląskiego poz. 4614 z dnia 11 września 2014 r.)</p>	
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Założenia do Planu Zaopatrzenia w Ciepło Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe na lata 2022-2037 dla Gminy Porąbka	Uchwała nr XXXV/355/2022 z dnia 26 maja 2022r.	Plan zgodny z założeniami Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

	Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (w przypadku gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń gminy)	Brak	Brak	Brak
Gospodarka komunalna	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Porąbka na lata 2022-2026	UCHWAŁA NR XXVII/270/2021 RADY GMINY PORĄBKA z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Porąbka na lata 2022-2026 (Dz. Urzęd. Woj. Śląskiego poz. 4705 z dnia 5 lipca 2021 r.)	Kwestie związane z mieszkaniowym zasobem gminy reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego. Gmina, na zasadach i w wypadkach przewidzianych w tej ustawie, zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. W tym celu wykorzystuje mieszkaniowy zasób gminy lub w inny sposób.

	<p>Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych</p>	<p>Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych na lata 2022-2025 w Gminie Porąbka</p>	<p>Wrześniowa Sesja RG?</p>	<p>Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych opracowuje przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Przez to przedsiębiorstwo rozumie się przedsiębiorcę, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy. Obowiązek opracowania planu nie dotyczy przedsiębiorstw, które nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych.</p>
<p>Ochrona i opieka nad zabytkami oraz</p>	<p>Gminny program opieki nad zabytkami</p>	<p>W trakcie opracowania</p>		<p>Konieczność opracowania programu wynika z obowiązku ustawowego. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r.</p>

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

zarządzanie dziedzictwem				o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami program opracowuje wójt na okres 4 lat, a przyjmuje rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.
	Plan ochrony parku kulturowego	Brak	Brak	Brak podstaw do opracowania
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Gminny program ochrony środowiska	Program ochrony środowiska dla Gminy Porąbka na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022 2025	Uchwała Rady Gminy Porąbka nr XXXIX/340/2018 z dnia 25.09.2018 r.	Program aktualny, zgodny z celami i zapisami strategii i je uszczegóławiający.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Porąbka	Uchwała Rady Gminy Porąbka nr XXV/201/2017 z dnia 28.03.2017 r.	Dokument wyznacza kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla całego obszaru gminy Porąbka.
	Program usuwania azbestu	Gminny Program Usuwania Azbestu z terenu Gminy Porąbka na lata 2011–2014 (z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032)	Uchwała Rady Gminy Porąbka nr XIII/122/2012 z dnia 21.02.2012 r.	Program spójny z wizją zawartą w Strategii.
	Program małej retencji	Brak		Program opcjonalny, ważny w kontekście postępujących zmian klimatu, ograniczoność zasobów

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

				wodnych, dostępność środków zewnętrznych na inwestycje retencyjne oraz możliwość wykorzystania jako instrument wzbogacania bioróżnorodności. Strategia uwzględnia retencję w ramach celu operacyjnego 2.4. Optymalizacja systemów gospodarowania wodą opadową
Transport	Strategia rozwoju elektromobilności	Brak	Brak	Dokument opcjonalny, ważny w kontekście dążenia do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju w zakresie mobilności, w której szczególne miejsce zajmuje elektromobilność, a także dostępności środków zewnętrznych na przedmiotowe działania.
	Plany rozwoju sieci drogowej wraz z planami finansowania w zakresie dróg gminnych	Zgodnie z mpzp		Do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie planów rozwoju sieci drogowej. Gmina Porąbka wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych określa w ramach WPF.

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

Polityka społeczna	Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Porąbka na lata 2021 – 2027	Uchwała Nr XXVII/274/2021 Rady Gminy Porąbka z dnia 24 czerwca 2021 roku	Dokument aktualny, zgodny z celami Strategii, do precyzujący zwłaszcza cel 1.6.
	Gminny program rewitalizacji	Brak	Brak	Na terenie Gminy Porąbka nie występują obszary zdegradowane.
	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Porąbka na lata 2022 – 2026	Uchwała Nr XXXIII/341/2022 Rady Gminy Porąbka z dnia 31 marca 2022 roku	Program spójny z celami strategii. Jako dokument branżowy do precyzujący zapisy strategii rozwoju gminy.
	Gminny program wspierania rodziny	Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Porąbka na lata 2021 – 2023	Uchwała Nr XXI/210/2020 Rady Gminy Porąbka z dnia 26 listopada 2020 roku	Program spójny z celami strategii. Jako dokument branżowy do precyzujący zapisy strategii rozwoju gminy.
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Oraz Gminny program przeciwdziałania narkomanii	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Porąbka na lata 2022 - 2025	Uchwała Nr XXXII/320/2022 Rady Gminy Porąbka z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Porąbka na lata 2022 - 2025	Niniejszy Program jest sporządzany zgodnie z wytycznymi: Ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469 ze zm.), - Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

				<p>alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.),</p> <p>- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),</p> <p>- Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025.</p>
Rozwój lokalny	<p>Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</p>	<p>Program współpracy Gminy Porąbka z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022</p>	<p>Uchwała Rady Gminy Porąbka nr XXX/302/2021 z dnia 24.11.2021 r.</p>	<p>Program przyjmowany corocznie. Obszary współpracy finansowej i niefinansowej powinny uwzględniać szczególnie te pola, które strategia uznaje za kluczowe.</p>
	<p>Programy odnowy miejscowości</p>	<p>Brak</p>		<p>Opcjonalne opracowanie</p>
Oświata	<p>Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę</p>	<p>Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Porąbka i inne organy oraz określenia granic obwodów</p>	<p>UCHWAŁA NR VI/66/2019 RADY GMINY PORĄBKA z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Porąbka i</p>	<p>Strategia nie przewiduje wprost zmian w sieci publicznych szkół podstawowych. Ewentualne działania w tym zakresie warto poprzedzić audytem oświaty,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

		publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 roku	inne organy oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 roku	uwzględniającym analizy finansowo-organizacyjne, analizy i prognozy demograficzne, a także analizę zapotrzebowania społecznego.
Zarządzanie kryzysowe	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego.		Plan aktualny, zgodny z zapisami Strategii Rozwoju Gminy.
Finanse publiczne	Uchwała budżetowa (zawierająca budżet i załączniki)	Uchwała nr XXXI/310/2021 Rady Gminy Porąbka z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie Uchwalenia Budżetu Gminy Porąbka na 2022 rok		Uchwała przyjmowana corocznie. Powinna odzwierciedlać cele i kierunki działań określone w strategii, zintegrowana z wieloletnią prognozą finansową. W praktyce uchwała budżetowa jest regularnie aktualizowana.
	Wieloletnia prognoza finansowa	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Porąbka na lata 2022 - 2032	Uchwała nr XXXI/309/2021 Rady Gminy Porąbka z dnia 16 grudnia 2021 r. Ostatnia zmiana Uchwała XXXV/351/2022 Rady Gminy Porąbka z dnia 26 maja 2022 r.	Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami.

Źródło. Urząd Gminy Porąbka

Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiągniętych w zakresie realizowanych działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami.

Sprawozdawczość (na potrzeby monitoringu, jak również ewaluacji) będzie realizowana w szczególności w oparciu o analizę wskaźnikową, opracowywaną przez Referat Środowiska, Funduszy Zewnętrznych i Pożytku Publicznego, głównie na podstawie własnych danych i informacji gromadzonych przez gminę i jej jednostki, a także statystyk realizatorów i partnerów realizacyjnych.

Analiza powinna uwzględniać działania określone w ramach planu operacyjnego strategii, dla których kluczowe znaczenie mają wskaźniki produktu zgromadzone w poniższej w tabeli. Mogą one być poszerzane lub ewentualnie zamieniane, zgodnie z potrzebami systemu monitorowania i ewaluacji. Wskaźniki produktu odnoszą się do kierunków działań i stanowią swoistą listę sprawdzającą bieżących, realizowanych inicjatyw i inwestycji. Za rok wyjściowy posłuży pierwszy rok monitoringowy. Dodatkowo będzie prowadzona analiza na podstawie wskaźników rezultatu, oceniająca oczekiwane efekty realizacji polityki rozwoju Gminy Porąbka w perspektywie roku 2030. Analiza powinna być realizowana każdorazowo z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek, a także – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza może być również prowadzona w sposób porównawczy. Analiza wskaźników produktu realizowana jest cyklicznie, najlepiej raz do roku. Analiza rezultatu może być prowadzona co dwa lata.

Sprawozdawczość zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie z dyspozycją art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii i uchwał rady gminy.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji Strategii – pozwoli to wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów odpowiedzialnych/współpracujących przy realizacji zadań.

Ponadto, zakłada się, że w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030, tj. w roku 2027, oraz po zakończeniu jej realizacji, tj. po roku 2030 - dokonana zostanie ewaluacja, rozumiana jako ocena interwencji według jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które miała spełnić. Prowadzona ewaluacja służyć będzie, w odróżnieniu od sprawozdawczości, usprawnieniu projektów oraz programów oraz będzie próbą odpowiedzi na pytanie, jak można udoskonalić realizowane przedsięwzięcia lub wprowadzić nowe rozwiązania. Ewaluacja będzie miała na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Ewaluacja realizowana będzie w formie spotkania strategicznego z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych.

Wskaźniki rezultatu

Wyzwanie rozwojowe	Wskaźnik	Źródło	Wartość wyjściowa	Wartość docelowa w roku 2030.
Zachować walory krajobrazowe i przyrodnicze	Udział obszarów prawnie chronionych w gminie	BDL GUS	3460,00 ha	3460,00 ha
Dążyć do poprawy jakości środowiska	Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	BDL GUS	29,1(2020r.)	50,0
	Liczba kotłów i pieców niespełniających wymogów obowiązującej uchwały antysmogowej dla Województwa Śląskiego	Urząd Gminy – na podstawie danych z CEEB	2156	0
Przygotować gminę na przyjęcie nowych mieszkańców – wyznaczenie obszarów dedykowanym mieszkalnictwu	Liczba mieszkańców gminy	Urząd Gminy	15581 (2020r.)	16100
	Liczba budynków mieszkalnych w gminie	BDL GUS	4341 (2021r.)	4650
Rozwijać ofertę na spędzania czasu wolnego, wzmacniając jednocześnie funkcję rekreacyjną oraz turystyczną	Liczba terenów rekreacyjnych	Urząd Gminy	15	20

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

Dążyć do zwiększenia aktywności mieszkańców	zwiększenia społecznej	Liczba zarejestrowanych stowarzyszeń i fundacji	BDL GUS	21 (rok 2021)	25
		Środki gminy przeznaczone na współpracę z organizacjami pozarządowymi	Urząd Gminy	436 000 zł	więcej o 50%
Wykorzystać lokalizacyjne do aktywności gospodarczej na terenie gminy	atuty do rozwinięcia gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	BDL GUS	1500 (2021r.)	1850
Stale dążyć do dochodów gminy i tym samym jej zdolności do realizacji działań rozwojowych	zwiększania	Dochody budżetu Gminy Porąbka	Urząd Gminy	78 mln (2020r.)	100 mln

Wskaźnik produktu

Cel strategiczny 1. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców		
Cel operacyjny	Działania	Wskaźnik produktu
Ochrona środowiska oraz rozwinięta	Przygotowanie koncepcji wyposażenia gminy w system odprowadzania i oczyszczania ścieków	<ul style="list-style-type: none"> Liczba opracowanych koncepcji

<p>infrastruktura na rzecz zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>Rozbudowa systemu kanalizacji/systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy w oparciu o założenia ujęte w Koncepcji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej • Ilość podłączonych do kanalizacji budynków • Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków
	<p>Realizacja zadań na rzecz ochrony powietrza m.in. poprzez wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym m.in.: dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia w przestrzeni publicznej na efektywne energetycznie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wymienionych punktów oświetlenia na terenie gminy • Liczba gospodarstw domowych, które skorzystały z dofinansowania do wymiany źródła ciepła
	<p>Zapobieganie powstawaniu dzikich wysypisk odpadów (monitoring, fotopułapki) oraz budowa sieci publicznych punktów zbierania odpadów (pojemniki na odpady typu „dzwon”)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba odkrytych dzikich wysypisk śmieci • Liczba użytkowanych pojemników na odpady typu „dzwon”
	<p>Budowa Gminnego Punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wybudowanie PSZOK
	<p>Budowa w Czańcu gminnego centrum edukacyjno – ekologiczno – rekreacyjno – wypoczynkowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie Centrum Edukacyjnego w Czańcu

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej, ukierunkowanej na zwiększanie świadomości mieszkańców oraz kształtowanie postaw sprzyjających ochronie środowiska i przyrody	<ul style="list-style-type: none">• Liczba zrealizowanych działań z zakresu edukacji ekologicznej
Rozbudowa obiektów komunalnych z poszanowaniem zasad ochrony środowiska, w tym dążenie do ograniczania emisji CO2 oraz zanieczyszczeń, oszczędność energetyczną, dążenie do minimalizacji ilości odpadów	<ul style="list-style-type: none">• Liczba budynków użyteczności publicznej z instalacjami OZE
Propagowanie pszczelarstwa jako postawy proekologicznej (powstanie domków dla zapylaczy, realizacja warsztatów dla dzieci, łąki kwietne, nasadzenia roślin miododajnych itp.)	<ul style="list-style-type: none">• Liczba zrealizowanych inicjatyw propagujących pszczelarstwo
Zapewnienie prawidłowej gospodarki leśnej	<ul style="list-style-type: none">• Udział lasów w powierzchni gminy
Ograniczenie zagrożeń związanych z wykorzystywaniem azbestu – usuwanie z budynków na terenie gminy i utylizacja materiałów zawierających azbest	<ul style="list-style-type: none">• Masa zutylizowanych odpadów azbestowych
Kompleksowa ochrona bioróżnorodności biologicznej na terenie gminy, w tym ochrona i regeneracja obszarów cennych przyrodniczo	<ul style="list-style-type: none">• Liczba działań podjętych celem ochrony bioróżnorodności biologicznej
Współpraca z PG Wody Polskie mająca na celu zapobieganie procederowi niewłaściwego zagospodarowywania brzegów potoków, rzek oraz cieków wodnych	<ul style="list-style-type: none">• Liczba wspólnie podjętych działań

Zapewnienie ładu przestrzennego w gminie	Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego, ukierunkowana na zachowanie ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zaktualizowanych planów
	Poprawa i utrzymanie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w gminie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych inicjatyw
Zrównoważony rozwój turystyki	Rozbudowa bazy noclegowej oraz gastronomicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba miejsc noclegowych
	Rozwój oferty rekreacyjnej poprzez wytyczenie kąpieliska	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działających kąpielisk
	Opracowania atrakcyjnego folderu informującego o potencjale turystycznym gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych folderów promocyjnych
	Zagospodarowanie północnego stoku Żaru i Kiczery w Porąbce wraz z infrastrukturą towarzyszącą	<ul style="list-style-type: none"> • Zagospodarowanie stoku (tak/nie)
	Budowa i rozbudowa sieci ścieżek rowerowych oraz szlaków pieszo-rowerowych, połączenie istotnych dla ruchu turystycznego miejsc i punktów	<ul style="list-style-type: none"> • Długość ścieżek rowerowych • Długość szlaków pieszo-rowerowych
	Organizacja imprez sportowych wykorzystujących potencjał krajobrazowy gminy (bieg 3 jezior, rajdy rowerowe itp.)	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba imprez sportowych promujących potencjał krajobrazowy

	Wykorzystanie narzędzi informatycznych do promocji gminy, m.in. poprzez stworzenie aplikacji turystycznej (np. „wirtualny spacer po gminie”), stworzenie ebooka o gminie (np. "Gmina Porąbka poleca się na co dzień"), opracowanie przewodnika po gminie itp.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych inicjatyw
	Dalszy rozwój tras edukacji ekologicznej w gminie, w tym rozbudowę ścieżki spacerowej wokół zbiornika Czanieckiego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba tras edukacji ekologicznej • Ścieżka spacerowa wokół zbiornika Czanieckiego
Rozwinięta oferta czasu wolnego integrująca mieszkańców oraz osoby przyjezdne	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Poniesione nakłady finansowe
	Rozwój i modernizacja infrastruktury kulturalnej, w szczególności ukierunkowana na poprawę i zwiększanie dostępności placówek kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Poniesione nakłady finansowe
	Rozwijanie i zwiększanie dostępności oferty sportowej i kulturalnej, w tym moderowanie dostępności tej oferty poza główną siedzibą instytucji sportu i kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba ofert zajęć sportowych i kulturowych
	Realizacja działań ukierunkowanych na integrację wszystkich grup wiekowych mieszkańców, w tym poprzez imprezy, festyny, spotkania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba inicjatyw i działań
	Wsparcie działalności i aktywności organizacji społecznych, w tym KGW, OSP i innych organizacji pożytku publicznego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcie, w tym finansowe
	Tworzenie nowych miejsc wypoczynku i integracji dla mieszkańców oraz turystów, w tym wyposażonych w małą infrastrukturę turystyczną	<ul style="list-style-type: none"> • Poniesione nakłady finansowe

	Rewitalizacja obiektu zabytkowego - Dworku i Domu Kultury w Kobiernicach wraz z otaczającym parkiem	<ul style="list-style-type: none"> • Zrewitalizowanie obiektu wraz z otoczeniem
Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom przyjezdnym	Rozbudowa gminnego systemu monitoringu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działających punktów monitoringu
	Realizacja działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego, w tym wsparcie, rozwój i utrzymanie wysokiego poziomu usług świadczonych przez OSP	<ul style="list-style-type: none"> • Nakłady finansowe na rzecz OSP
	Zapobieganie ryzykom związanym z klęskami żywiołowymi wynikającymi ze zmian klimatu m.in. poprzez edukowanie mieszkańców, wyposażenie jednostek służb ratowniczych w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych, rozbudowa systemu retencji i małej retencji na terenie gminy oraz budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej mających szczególne znaczenie z punktu widzenia skutecznego zarządzania, przeciwdziałania i ograniczania skutków suszy	<ul style="list-style-type: none"> • Nakłady finansowe
	Zwiększenie współpracy interdyscyplinarnej mającej na celu poznanie lokalnej społeczności	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspólnych inicjatyw
	Szkolenia dla wszystkich grup wiekowych z udzielania pierwszej pomocy oraz samoobrony	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych szkoleń

	Zwiększenie dostępności do defibrylatorów	<ul style="list-style-type: none"> Liczba ogólnodostępnych defibrylatorów
	Rozbudowa magazynu na potrzeby zarządzania kryzysowego - reorganizacja magazynu przeciwpowodziowego oraz obrony cywilnej w jeden magazyn z równoczesnym poszerzeniem asortymentu w nowej lokalizacji.	<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowany magazyn (tak/nie)
	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom z terenów wykluczonych cyfrowo (m.in. przysiółek Wielka Puszcza) poprzez rozwój Internetu szerokopasmowego na tym terenie, pokrycie zasięgiem telefonii komórkowej tego rejonu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba punktów telefonii komórkowej na terenie gminy Długość nowo wybudowanej sieci internetu szerokopasmowego
	Częstsze kontrole prędkości zwłaszcza na drogach lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wystawionych mandatów z powodu przekroczenia prędkości
Polityka społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz ukierunkowana na integrację i aktywność mieszkańców	Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zrealizowanych działań
	Wzmocnienie oferty usług opieki zdrowotnej na terenie gminy, m. in. poprzez rozwój odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego oraz organizację świadczeń opieki zdrowotnej.	<ul style="list-style-type: none"> Nakłady finansowe
	Zapewnienie mieszkań socjalnych mieszkańcom najbardziej potrzebującym	<ul style="list-style-type: none"> Liczba mieszkań socjalnych

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

	Utworzenie Uniwersytetu III wieku	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestniczących w zajęciach Uniwersytetu
	Promocja ekonomii społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych działań
	Utworzenie klubu seniora	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób należących do klubu seniora
	Rozwinięcie oferty opieki nad dziećmi, w tym rozwinięcie opieki żłobkowej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba miejsc w żłobkach
	Zapewnienie opieki dziennej osobom niepełnosprawnym oraz seniorom	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba seniorów korzystających z opieki dziennej • Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z opieki dziennej
Rozwój mobilności	Rozwój infrastruktury drogowo-mostowej, w tym budowa i modernizacja dróg, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań bezkolizyjnych, oświetlenie dróg	<ul style="list-style-type: none"> • Długość zmodernizowanych i wyremontowanych dróg • Długość wybudowanych dróg • Liczba zrealizowanych rozwiązań bezkolizyjnych
	Budowa, rozbudowa i modernizacja chodników oraz tras rowerowych	<ul style="list-style-type: none"> • Długość zmodernizowanych lub wybudowanych chodników i ścieżek rowerowych
	Budowa ogólnodostępnych ładowarek do samochodów elektrycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba ogólnodostępnych ładowarek

		do samochodów elektrycznych
Wysoka jakość edukacji i wychowania	Rozwój infrastruktury i bazy oświatowej	<ul style="list-style-type: none"> Nakłady finansowe
	Poszerzenie oferty edukacyjnej, np. poprzez realizację zajęć dodatkowych, wspierających kompetencje uczniów, mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> Liczba oferowanych zajęć
	Rozwój kompetencji kadry dydaktycznej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przeszkolonych osób
	Zwiększanie dostępności obiektów oświatowych dla osób ze specjalnymi potrzebami	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zrealizowanych działań
	Współpraca na poziomie kształcenia ustawicznego, ukierunkowana na wzmocnienie kompetencji zawodowych i szans rozwojowych mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zrealizowanych inicjatyw
	Zwiększenie dostępu do usług psychologa dla uczniów	<ul style="list-style-type: none"> Średnia tygodniowa liczba pracy psychologów w szkołach
Cel strategiczny 2. Zwiększenie zdolności gminy do kreowania warunków rozwojowych		
Cel operacyjny	Działania	Wskaźnik produktu
	Rozwój terenów inwestycyjnych, bazujących na zwiększonej atrakcyjności inwestycyjnej w korytarzu Dk-52	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnia utworzonych terenów inwestycyjnych

Rozwój przedsiębiorczości	Współpraca z partnerami samorządowymi, przedsiębiorcami oraz organizacjami społecznymi w zakresie rozwijania warunków do rozwoju gospodarczego na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych inicjatyw
	Realizacja i wspieranie działań edukacyjnych, szkoleniowych, doradczych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych inicjatyw
Profesjonalne zarządzanie w gminie	Realizacja zrównoważonej polityki kadrowej, ukierunkowanej na podnoszenie kompetencji i wiedzy kadr samorządowych oraz stabilność świadczenia i realizacji zadań publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeszkolonych osób
	Wzmocnienie potencjału realizacji zadań i usług samorządu terytorialnego w oparciu o rozwiązania cyfrowe	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi publiczne oferowane przez Urząd Gminy w formie cyfrowej
	Wdrożenie działań podnoszących cyberbezpieczeństwo zasobów gminnych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych działań
	Współpraca ponadregionalna w zakresie rozwiązywania wspólnych problemów i realizacji wspólnych zamierzeń rozwojowych, w szczególności dotyczących wymiaru komunikacji, kształcenia zawodowego, rozwoju gospodarczego turystyki, bezpieczeństwa publicznego i administracji.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba inicjatyw
Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Gminie Porąbka	Współpraca Gminy Porąbka w ramach Klastra Energii Powiatu Bielskiego i realizacja zadań wynikających ze Strategii Klastra	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy
	Budowa farmy fotowoltaicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Moc farm fotowoltaicznych

Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none">• Liczba budynków użyteczności publicznej z instalacjami OZE
Wspieranie energii odnawialnej - zwiększenie udziału fotowoltaicznych mikroinstalacji prosumenckich w celu pokrycia własnego zapotrzebowania na energię elektryczną, wspieranie innych inwestycji związanych z wykorzystaniem energii odnawialnej	<ul style="list-style-type: none">• Moc mikroinstalacji fotowoltaicznych

Zgodność Strategii z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym opracowany projekt strategii rozwoju gminy należy przedłożyć zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonej w strategii rozwoju województwa. Zgodnie z powyższym zapisem, Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 musi wpisywać się w ustalenia nadrzędnych dokumentów planistycznych. Poniżej zdefiniowano oraz wykazano komplementarność z następującymi dokumentami:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR. Została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i stanowi aktualizację średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest zatem obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 - KSRR 2030 stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Znajdują się tam postanowienia SOR określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony.
- Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030 z dokumentami wyższego szczebla najlepiej przedstawić w postaci tabelarycznej, gdzie komplementarność poszczególnych celów zaznaczona jest jako „X”.

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

Cel strategiczny:	Cel strategiczny 1. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców							Cel strategiczny 2. Zwiększenie zdolności gminy do kreowania warunków rozwojowych			
Cel operacyjny	Ochrona środowiska oraz rozwinięta infrastruktura na rzecz zrównoważonego rozwoju.	Zapewnienie ładu przestrzennego w gminie	Zrównoważony rozwój turystyki	Rozwinięta oferta czasu wolnego integrująca mieszkańców w oraz osoby przyjezdne	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom przyjezdnym	Polityka społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz ukierunkowana na integrację i aktywność mieszkańców	Rozwój mobilności	Wysoka jakość edukacji i wychowania	Rozwój przedsiębiorczości	Profesjonalne zarządzanie w gminie	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Gminie Porąbka
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju											
I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.									X		
II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.		X	X			X		X	X	X	
III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu										X	

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

społecznemu i gospodarczemu.											
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030											
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym											
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.											
1.2 Wykorzystywanie potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.											
1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.	X								X		X
1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.				X							
1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie						X	X				

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

usług publicznych ...											
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych											
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.							X	X	X		
2.2 Wspieranie przedsiębiorczości i na szczeblu regionalnym i lokalnym.									X	X	
2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach									X		
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie											
3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.										X	
3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym,						X				X	X

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

regionalnym i ponadregionalnym.											
3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.						X				X	
3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.										X	
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” - Zielone Śląskie											
Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej											
A.1. Konkurencyjna gospodarka									X		X
A.2. Innowacyjna gospodarka									X		
A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość			X	X					X		
Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca											
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych						X		X	X	X	
B.2. Aktywny mieszkaniec				X	X	X		X	X		

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki								X	X	X	
Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni											
C.1. Wysoka jakość środowiska	X	X	X								
C.2. Efektywna infrastruktura							X				X
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	X	X					X				X
Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym											
D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny										X	
D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu										X	X

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2023-2030

D.3. Nowoczesna administracja publiczna										X	
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

Obszary strategicznej interwencji

Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie zakłada dążenie do wykorzystania i wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu (mowa m.in. o potencjale przemysłowym, turystycznym i przyrodniczym) oraz zachowania spójności wewnątrzregionalnej. Wdrażany zatem będzie – wskazany w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny. Skutkiem prowadzenia polityki rozwoju ukierunkowanej na problemy terytorialne jest wyznaczenie tzw. obszarów strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, za obszar strategicznej interwencji (OSI) należy uznać określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Biorąc powyższe pod uwagę, samorząd województwa śląskiego pod kierunkiem Marszałka Województwa Śląskiego wskazał w swojej strategii wojewódzkiej, poza OSI określonymi na szczeblu krajowym (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz Śląsk), dodatkowy katalog OSI regionalnych składający się z 5 OSI w ujęciu tematycznym, który został przyporządkowany do dwóch grup:

1. OSI konkurencyjne:
 - Obszary cenne przyrodniczo;
 - Ośrodki wzrostu;
2. OSI problemowe:
 - Gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze;
 - Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza;
 - Gminy w transformacji górniczej.

Spośród powyższych Obszarów Strategicznej Interwencji gmina Porąbka wpisuje się w OSI obszary cenne przyrodniczo (walory przyrodnicze na terenie gminy zostały określone jako wysokie (IV) w V stopniowej skali) oraz OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza (II obszar problemowy).

Wartym zauważenia jest, że do OSI – ośrodki wzrostu jako ważny zostało zakwalifikowane miasto Bielsko-Biała, które leży w bliskim sąsiedztwie z gminą Porąbka. Pomimo, że środki finansowe z tego obszaru strategicznych interwencji wpłyną bezpośrednio do innej gminy to mieszkańcy sąsiednich gmin w sposób pośredni również mogą być ich beneficjentami z racji choćby na to, że ich część pracuje zawodowo właśnie w tym mieście. Kolejne miasto leżące niedaleko od gminy Porąbka ujęte w OSI to Żywiec. Strategia Rozwoju Województwa wskazuje to miasto jako obszar o umiarkowanej utracie funkcji.

Ocena oddziaływania na środowisko

Do uzupełnienia po przeprowadzonej procedurze oceny oddziaływania na środowisko

Spis rysunków:

Rysunek 1. Graficzne przedstawienie schematu przebiegu prac nad Strategią.....	3
Rysunek 2. Matryca celów.....	14
Rysunek 3. Powiązanie kierunków rozwojowych z celami operacyjnymi	33
Rysunek 4. Rzeźba terenu: Beskid Mały, terytorium gminy Porąbka i jej otoczenie (Cieniowanie i Hipsometria WMS)	35
Rysunek 5. Kierunki rozwoju przestrzennego gminy Porąbka	37
Rysunek 6. Planowane inwestycje w przestrzeni publicznej gminy Porąbka.....	39

Spis tabel:

Tabela 1. Wyniki analizy SWOT dla gminy Porąbka, powstałe na bazie dyskusji prowadzonej podczas warsztatu diagnostyczno-strategicznego z udziałem interesariuszy lokalnych.	7
Tabela 2. Powiązanie kierunków rozwojowych z celami operacyjnymi.....	15
Tabela 3. Wykaz dokumentów wykonawczych wraz z wytycznymi.....	45